

UDENRIGSMINISTERIET
DANIDA

FÆLLES OM VERDEN

DANMARKS UDVIKLINGS- POLITISKE STRATEGI

INDHOLD

SIDE 4

**VERDEN ER
I UBALANCE**

SIDE 12

**DEMOKRATI OG
MENNESKERETTIGHEDER
SOM FUNDAMENT FOR
VORES UDVIKLINGS-
SAMARBEJDE**

SIDE 18

**VI SKABER HÅB OG
HJÆLPER FLERE
BEDRE, HVOR DET
ER SVÆREST**

SIDE 28

**KAMPEN FOR KLIMA,
NATUR OG MILJØ**

SIDE 38

**DYNAMISKE
PARTNERSKABER
I EN FORANDERLIG
VERDEN**

VERDEN ER I UBALANCE

Vi lever i en global brydningstid. Corona-krise, klimaforandringer og konflikter vender fremskridt og udvikling til tilbagegang. Fattigdom og ulighed stiger. Særligt i skrøbelige og konfliktramte områder lades alt for mange i stikken. Mennesker tvinges fra deres hjem som aldrig før. Med livet som indsats søger tusindvis mod Europa. Klimaforandringerne og trækket på verdens natur forstærker udfordringerne og truer vores fælles fremtid. Samtidig vokser presset på demokrati og menneskerettigheder, i takt med at autoritære regimer vinder frem. Mange udviklingslande, ikke mindst i Afrika, er blevet geopolitiske kamppladser. Og det udfordrer vores fælles spilleregler og de værdier, vi tror på.

En syrisk dreng med Al-Nuri moskeen i baggrunden. Al-Nuri moskeen blev sprængt i luften af terrorgruppen ISIL i 2017 under de sidste kampe om byen Mosul.

Foto: Ritzau Scanpix

Vi har skabt et velstående og fredeligt samfund i Danmark. I Danmark går bæredygtig økonomisk udvikling og globalt klimaansvar hånd i hånd. Danmark har viden og løsninger på mange af verdens centrale udfordringer. Vi har et aktivt, mangfoldigt civilsamfund og et ansvarligt, bæredygtigt erhvervsliv, der vil og kan bidrage. Danskerne støtter op om og engagerer sig i udviklingssamarbejdet. Det forpligter. Vi skal gå forrest og skabe forandringer for en bedre verden. En verden, som Danmark er tæt forbundet med. Vi passer derfor også på Danmark, når vi tager vare på verden.

HANDLINGENS ÅRTI

Vi er trådt ind i handlingens årti, hvor vi skal indfri FN's verdensmål. Vores handlinger i dag afgør, om vi når målene i 2030 og opfylder Parisaftalens klimaambitioner. "Fælles om Verden" - Danmarks udviklingspolitiske strategi - viser vejen til at løse nogle af tidens store udfordringer: Klimakrisen, fordrivelse og presset fra irregulær migration.

DANMARK SKAL GÅ FORREST

Med denne strategi vil Danmark forebygge og bekæmpe fattigdom og ulighed, konflikt og fordrivelse - og dermed også irregulær migration. Først og fremmest ved at skabe håb og muligheder for det enkelte menneske. Og ved at støtte opbygningen af retfærdige og robuste samfund. Vi vil gå forrest i kampen for klimaet i de fattigste lande. Vi skal skabe en klode i balance med en rigere natur og et bedre miljø. Vores samlede udviklingsindsatser skal hvile på demokratiske værdier og menneskerettighederne. Vi vil værne om de mest udsatte og sårbare. Vi vil gøre en særlig indsats for ligestilling og piger og kvinders rettigheder og holde fokus på marginaliserede grupper.

Og så vil vi lægge tyngde, hvor behovene er størst. Vi vil hjælpe flere bedre i nærområderne til konflikt og i skrøbelige lande. Og vi vil arbejde for at opbygge et mere retfærdigt og humanitært asylsystem for dem, der har brug for det.

FÆLLES OM VERDEN Gennem PARTNERSKABER

"Fælles om verden" handler først og sidst om at løse tidens store udfordringer sammen med vores partnere. Partnerskabet med FN og de multilaterale partnere er vigtigt for Danmark. Vi skal med afsæt i det nordiske værdifællesskab stå vagt om menneskerettighederne og de internationale spilleregler. Vil vi have partnerskaber med udvalgte lande, hvor behovene og udfordringerne er størst. Og så skal et målrettet engagement gennem EU give Danmark større rækkevidde på tværs af udviklingslandene.

Samtidig skal hele Danmark løfte opgaven. Vi skal trække på tværs af danske myndigheders kompetencer. Styrke samarbejdet med det danske civilsamfund og den private sektor. Engagerer danskerne i udviklingssamarbejdet. Vores partnerskaber skal være nytænkende. De skal bringe viden og løsninger i spil og mobilisere ressourcer ud over udviklingsbistanden. På den måde kommer vi længst. På den måde når vi flere mennesker bedre og bidrager til, at ingen lades i stikken.

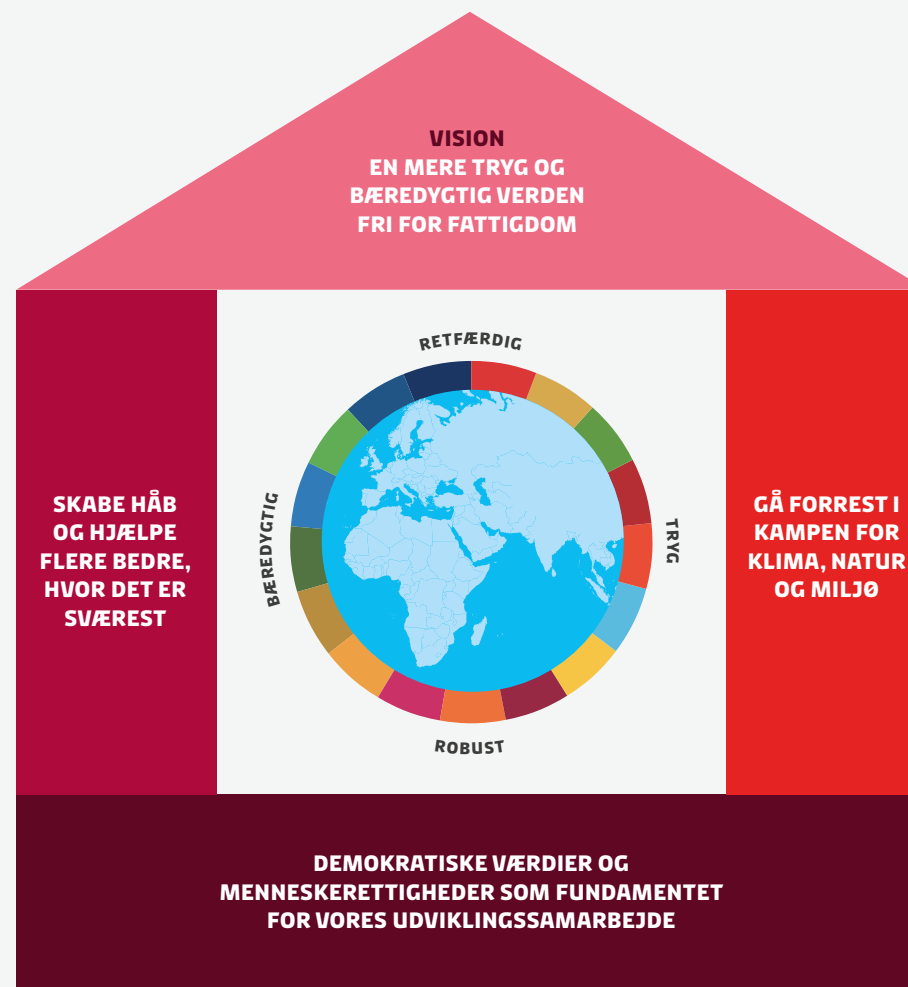
VISION

Visionen for Danmarks udviklingssamarbejde er: En mere tryk og bæredygtig verden fri for fattigdom, baseret på internationale forpligtende fællesskaber og robuste og retfærdige samfund, der bekæmper ulighed, skaber håb og fremtidsmuligheder for det enkelte menneske, med FN's verdensmål og Parisaftalen som pejlemærker.

FUNDAMENTET FOR DANMARKS UDVIKLINGSSAMARBEJDE ER

Demokratiske værdier og menneskerettigheder.

Demokratiets grundlag er menneskerettighederne, retsstatsprincipper, ligestilling og uafhængige civilsamfund. Når mennesker er ufri, knægtes deres håb, virkelyst og værdighed. Derfor skal vi sætte mennesket i centrum. Vi skal værne om de mest udsatte og sårbare og gøre en særlig indsats for piger og kvinders rettigheder.

På billedet ses skolebørn i Uganda.

Foto: Bill Wegener, Unsplash

VI VIL MED UDVIKLINGSSAMARBEJDET

Forebygge og bekæmpe fattigdom og ulighed, konflikt og fordrivelse, irregulær migration og skrøbelighed. Vi vil sætte ind over for de grundlæggende årsager hertil. Og vi vil skabe håb og muligheder for mennesker, der har brug for det. Vi vil hjælpe mennesker i nød, når katastrofen rammer. Vi vil hjælpe flere bedre i nærområderne.

Gå forrest i kampen mod klimaforandringerne og for en klode i balance. Vi vil engagere os massivt i klimatilpasning og arbejde for bedre natur, miljø og biodiversitet. Vi vil styrke modstandsdygtigheden over for klimaforandringerne med fokus på fattige og sårbare lande og mennesker. Vi vil reducere globale CO₂-udledninger og fremme socialt retfærdig grøn omstilling. Og vi vil sikre, at øgede klimaambitioner i udviklingslandene og indfrielse af Parisaftalen går hånd i hånd med bæredygtig udvikling og vækst for verdens fattige.

PRINCIPPER FOR VORES UDVIKLINGSSAMARBEJDE

- Udviklingssamarbejdet skal bekæmpe fattigdom og ulighed og fremme demokrati, bæredygtig udvikling, fred og stabilitet. Det skal ske i overensstemmelse med Lov om Udviklingssamarbejde, FN-pagten, Verdenserklæringen om Menneskerettighederne og FN's konventioner om menneskerettigheder og med 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling som centralt omdrejningspunkt.
- Udviklingssamarbejdet er en hjørnesten i Danmarks samlede globale engagement sammen med udenrigs- og sikkerhedspolitikken og bl.a. vores økonomiske diplomati.
- Vi vil leve op til FN's mål, om at verdens rige lande skal yde mindst 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand.
- Vi vil have fokus på forebyggelse, langsigtet udviklingssamarbejde og på at skabe muligheder, så der kommer reelle alternativer til fordrivelse og irregulær migration. Der, hvor vi er til stede, er vi det som udgangspunkt med et langt perspektiv.
- Vi vil på tværs af Danmarks udviklingssamarbejde vise vejen frem mod indfrielsen af Parisaftalen og bidrage til at skabe bæredygtig udvikling og vækst for verdens fattigste.
- Vi vil leve op til vores internationale klimaforpligtelser, herunder i forhold til klimafinansiering.
- Vi vil være til stede med finansiell tyngde, hvor behovet for hjælp er størst. Også der, hvor det er svært. Vi er parate til at acceptere, at der er finansielle, politiske og sikkerhedsmæssige risici, og at ikke alt lykkes.
- Vi har nultolerance over for korruption. Misbrug af danske midler skal have øjeblikkelige konsekvenser.
- Vi vil respektere og leve op til den humanitære folkeret, international flygtningeret og principperne for humanitær bistand.

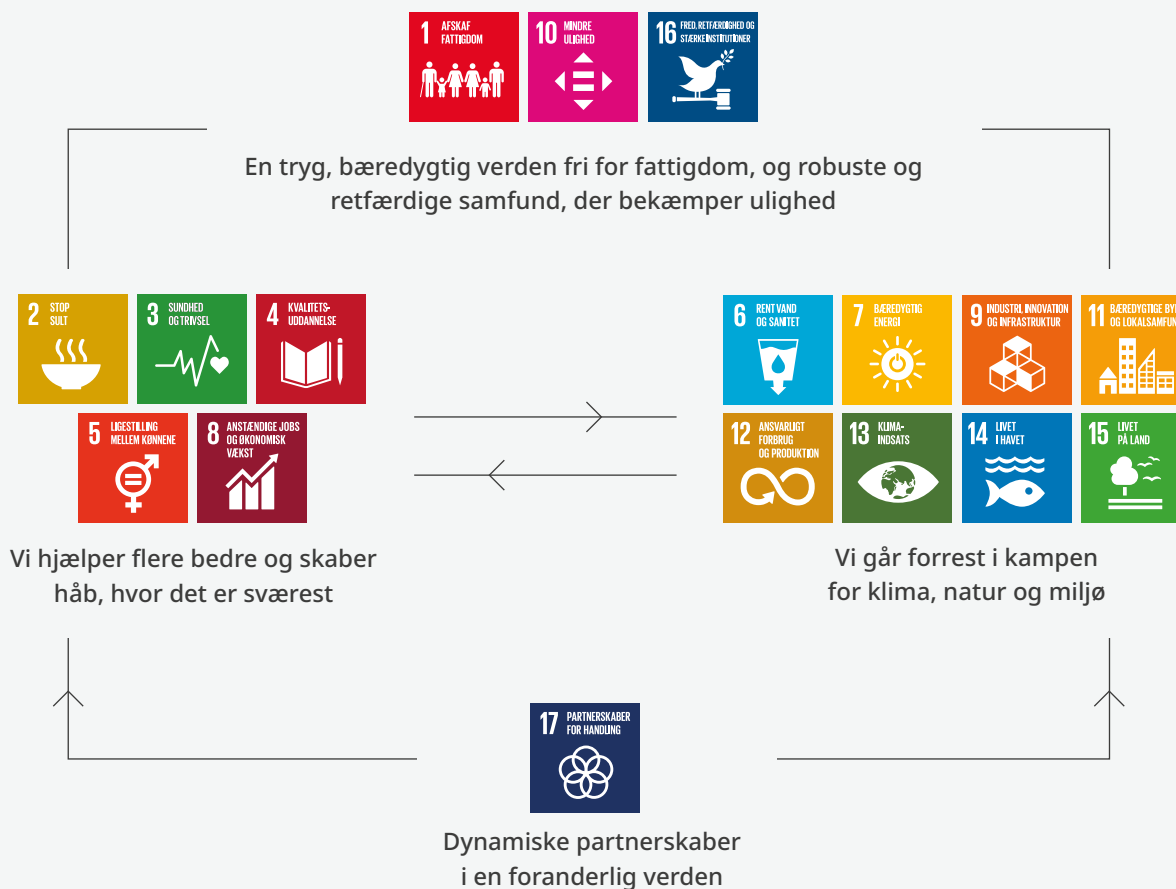

- Vi fastholder, at menneskerettigheder er universelle, og at ingen må lades i stikken. Vi bruger menneskerettighederne som udgangspunkt i alle vores indsatser. Vi vil have særligt fokus på kvinder og piger og marginaliserede grupper.
- Vi vil samarbejde med de partnere, der er bedst placeret til at skabe udvikling og forandring, og vi lægger vægt på at styrke den lokale forankring og ejerskab mest muligt.
- Vi vil insistere på gensidigt forpligtende partnerskaber med vores partnere og samarbejdslande. Vi er parate til at sige fra, hvis gensidigheden er væk, og grundlæggende værdier ikke respekteres.
- Vi vil i udgangspunktet ikke give langsigtet udviklingsbistand til stater, der nægter at tage imod deres egne statsborgere.
- Vi ser et forpligtende samarbejde i Norden, EU, FN og det multilaterale system som afgørende for at nå og fremme vores udviklingspolitiske mål.
- Vi skaber løsninger i samarbejde med og mellem det offentlige, private virksomheder, fonde og civilsamfundet. Ikke mindst myndighedssamarbejdet vil være et vigtigt redskab.
- Vi vil mobilisere finansiering til bæredygtig udvikling fra en række forskellige kilder, særligt fra den private sektor gennem nytænkning og offentlig-private partnerskaber. Verdensmålene og Parisaftalen opnås ikke gennem udviklingsbistand alene.
- Vi vil inddrage og engagere hele Danmark i udviklingssamarbejdet. Gennem samarbejde med bl.a. uddannelsesinstitutioner, civilsamfundsorganisationer, virksomheder og medier ønsker vi at styrke danskernes engagement i udviklingssamarbejdet og arbejdet med verdensmålene.

MINDRE END 10 ÅR TIL AT NÅ VERDENSMÅLENE

Verdenssamfundet gav i 2015 sig selv 15 år til at nå verdensmålene. Verdensmålene er en fælles global ambition. De udstikker et ansvar til alle verdens lande for klodens fælles udfordringer. Danmark ligger helt i front i forhold til at fremme dagsordenen både nationalt og internationalt. Både rige lande og udviklingslande er dog langt fra at nå i mål. Derfor har FN's generalsekretær udråbt de sidste 10 år op mod 2030 til 'handlingens årti'.

Rige lande er særligt bagefter i forhold til at nå målene om bæredygtighed og klima. Udviklingslandene er især bagefter på de sociale mål om fattigdom, sult, uddannelse og sundhed. Og mange har problemer med demokrati, retfærdighed og respekt for menneskerettigheder. Selvom udfordringerne er forskellige, er de alligevel forbundne. Vi vil arbejde for at skabe løsninger, der håndterer flere problemer på en gang. Når rettigheder trædes under fode, og der er sult og massiv arbejdsløshed, så kan det skabe grobund for konflikt, fordrivelse og irregulær migration. Udfordringer, der også rammer i Europa i form af for eksempel flere flygtninge og migrationspres. Samtidig øges de sociale spændinger i udviklingslandene, når klimaforandringer er med til at udpine jord og lægge pres på vandressourcer. Klimaforandringer, der især skyldes udledninger i de store vækstøkonomier og de rige lande.

Danmarks udviklingspolitiske strategi og dens specifikke målsætninger understøtter verdensmålene. Verdensmålene bidrager til at skabe fælles retning og forståelse af de vigtige sammenhænge og afvejninger, der er mellem forskellige indsatser.

Figuren viser, hvordan verdensmålene er relevante i forhold til strategiens overordnede vision og dens to søjler. Verdensmål 17 om partnerskaber går på tværs af alle målsætninger.

COVID19 VISER, HVORDAN UDFORDRINGERNE HÆNGER SAMMEN

Corona-krisen og dens følgevirkninger har ramt særligt hårdt i Afrika og i andre skrøbelige dele af verden. Og det går værst ud over de mest sårbare mennesker. Det er de allerfattigste, flygtninge og internt fordrevne, marginaliserede grupper og piger og kvinder.

Corona-krisen har vist, at verdens udfordringer er uløseligt forbundne og kun kan håndteres i sammenhæng. Stigende temperaturer grundet klimaforandringer betyder, at de organismer, der bærer

Calvin Shikuku fra Mathare-slummen i Nairobi, Kenya, frygter, at COVID-19 spreder sig i området. Under corona-krisen har han på de sociale medier fortalt om, hvordan man undgår at blive smittet, og hvordan hans lokalområde i det hele taget klarer krisen.

Foto: PlanBørnefonden

sygdomme, kan brede sig til helt nye områder. Over de kommende årtier vil millioner af mennesker blive fordrevet som følge af klimaforandringer. Det skaber også øget risiko for sygdomsspredning. Samtidig kan øget befolkningstæthed i for eksempel byområder skabe nye sundhedsudfordringer, inklusiv pandemier. Over to tredjedele af klodens befolkning forventes i 2050 at bo i byer. Natur- og biodiversitetskrisen er en forstærkende faktor. Når dyrenes naturlige levesteder ødelægges, kan de søge tættere mod befolkede områder og dermed tættere på mennesket. Sammen med industriel produktion af dyr skaber det gode forhold for udviklingen af nye sygdomme. Hvis vi skal skabe bæredygtig udvikling og nå verdensmålene, er vi nødt til at se på disse sammenhænge og adressere udfordringerne samlet. Corona-krisen har også sat streg under behovet for at styrke det globale vaccineberedskab og sikre en solidarisk fordeling af vacciner, så alle er sikre.

INGEN SKAL LADES I STIKKEN – SÆRLIG OPMÆRKSOMHED PÅ DEM MED STØRST BEHOV

Et tværgående princip i 2030-dagsordenen er, at der skal være fokus på de mennesker, som er mest udsatte og længst fra at få deres behov og rettigheder opfyldt. Derfor skal der gøres en særlig indsats i skrøbelige lande og lande ramt af konflikt. Det er dér, hele befolkningen er ladt i stikken. Det er de, når stater ikke kan levere sikkerhed, frihed, adgang til basale serviceydelser som sundhed og uddannelse og adgang til rent vand og energi, jobs og fremtidsmuligheder.

Over alt hvor vi arbejder, er der mennesker med særlig brug for vores assistance og opmærksomhed. Ikke

mindst i nærområder til krise og konflikt. Det gælder de grupper af mennesker, der forfølges, udsættes for vold og stigmatisering, eller som udelukkes fra fællesskabet. Det kan være på grund af deres køn, alder, handicap, sygdom som for eksempel hiv/aids, politisk holdning, faglige eller aktivistiske engagement, etnicitet, seksuel orientering, kønsidentitet, beskæftigelse eller deres tro eller fravalg af samme. Disse grupper vil vi have særlig opmærksomhed på i vores indsatser. Og vi vil sammen med vores partnere kæmpe deres sag lokalt, nationalt og internationalt – også når det er svært.

DEMOKRATI OG MENNESKERETTIGHEDER SOM FUNDAMENTET FOR VORES UDVIKLINGS-SAMARBEJDE

Mennesker har en medfødt værdighed og ret til at være menneske. Mennesker har ret til at leve i tryghed, være fri til at tænke, tale og tro, være fri for undertrykkelse og fri til at deltage i det omgivende samfundsliv. Derfor er menneskerettigheder og demokrati et mål i sig selv. Men de er også et middel til at skabe en mere retfærdig, tryk, robust og bæredygtig verden. Det er helt afgørende i en tid, hvor mennesker presses af fattigdom, ulighed og klimaforandringer.

VERDENSMÅL

Understøtter direkte verdensmål:

og bidrager også til:

I lande med velfungerende demokratier og mangfoldige civilsamfund, og hvor mennesker kan organisere sig frit, for eksempel i fagforeninger eller i politiske partier, er der større velstand. Skellet mellem rig og fattig bliver mindre, når alle kan deltage i åbne politiske processer, og når korruptionen er lav.

Verden over udfordres rettigheder og demokrati i stigende grad af autoritære kræfter. Magt udøves ofte vilkårligt, og presset på rettigheder og demokrati er kun øget under pandemien. Nye teknologier giver autoritære kræfter helt nye muligheder for overvågning, undertrykkelse og manipulation af information. Civilsamfundet, medier, fagforeningsledere og forkæmpere for rettigheder, demokrati, klima og miljø udsættes for overgreb både online og offline og forhindres i at få reel indflydelse.

Udfordringen er særlig stor i de udviklingslande, hvor de demokratiske institutioner er spinkle. Også mangel på tillid mellem borger og stat står i vejen for en effektiv og ansvarlig offentlig sektor, der sikrer befolkningens rettigheder. Det er særligt et problem der, hvor korruption er meget udbredt.

Udviklingen er uretfærdig og skaber fattigdom og ulighed – for det enkelte menneske, for grupper og for

samfund. Og den bidrager til kriser, konflikt og ustabilitet, som driver mennesker på flugt og skaber grobund for irregulær migration. Massiv befolknings-tilvækst og store ungdomsårgange i Afrika presser på for et andet liv med inddragelse og lige muligheder. De ønsker uddannelse, jobs og muligheder. Men når de mødes med modstand eller stilstand, bidrager det til at øge frustrationerne.

Der er heldigvis også grund til håb. Mange steder blomstrer protestbevægelser. Klimakrisen inspirerer til fornyet demokratisk engagement verden over. Særligt unge mennesker forholder sig på ny til demokrati og politik. Og de engagerer sig i historisk høj grad i uformelle bevægelser og i kampagner. Digitale platforme hjælper udviklingen på vej. Mennesker kan mobilisere sig om en sag fra den ene dag til den anden.

Danmark trækker på helt unikke styrker for at fremme demokratiske værdier og menneskerettigheder i udviklingssamarbejdet. Den danske og nordiske samarbejdsmodel er forankret i værdier som frihed, lighed, medbestemmelse, lokalt folkestyre, stærke fællesskaber, ligestilling, respekt for menneskerettighederne, gennemsigtighed og lav korruption. Det gælder bl.a., når vi er fortalere for arbejdstagerret-

tigheder, herunder strejkeretten og adgang til kollektive forhandlinger. Og vi er en stærk stemme for et aktivt, mangfoldigt og uafhængigt civilsamfund. Et af verdens mest digitaliserede demokratier og førende inden for teknologisk diplomati på globalt plan.

DANSK INTERNATIONALT LEDERSKAB PÅ RETTIGHEDER

Danmark er gennem vores udviklingssamarbejde en fast og stærk stemme for demokratiet og for en verden kendetegnet af fælles spilleregler. Vi vil gå aktivt ind i den globale kamp for de værdier, som det internationale samarbejde hviler på. Vi vil forsvare og fremme menneskerettighederne med særligt fokus på piger, kvinders og marginaliserede gruppers rettigheder. Sammen med vores partnere, især EU, FN, ligesindede lande og det danske og globale civilsamfund, men også regionale organisationer som den Afrikanske Union, vil vi arbejde for, at alle får mulighed for at bidrage til udviklingen af ligeværdige og trygge samfund.

Vi vil bidrage til at styrke god regeringsførelse med fokus på demokratiske og gennemsigtige institutioner. Det er grundlaget for at sikre nødvendige sociale ydelser og bred økonomisk udvikling, bekæmpelse af korruption og beskyttelse af rettigheder.

MED UDGANGSPUNKT I EN MENNESKERETTIGHEDSBASERET TILGANG TIL UDVIKLINGSSAMARBEJDET VIL VI KÆMPE FOR AT SIKRE:

Demokrati, menneskerettigheder og frie civilsamfund i digitaliseringens tidsalder. Mangfoldige og uafhængige civilsamfund, folkelige bevægelser, politiske partier og tværgående parlamentariske netværk, menneskerettighedsinstitutioner, og medier m.fl. kan

stille magthavere til regnskab. De kan bidrage til at forhindre korruption og sikre troværdig information og deltagelse for alle. Vi vil fastholde en stærk og målrettet støtte til demokratiforkæmpere, der udsættes for chikane og overgreb – både på nettet og fysisk. Det gælder for eksempel menneskerettighedsforkæmpere, journalister, fagforeningsfolk, trosbaserede aktører, miljøforkæmpere m.m. Vi vil engagere civilsamfundet i imødegåelsen af digitaliseringens skyggesider og bidrage til at opbygge digital modstandskraft. Vi vil underbygge åben debat, fri meningsdannelse og ytringsfrihed i den digitale tidsalder bl.a. ved at støtte frie medier. Vi vil bidrage til at styrke demokratiske institutioner, herunder politiske partier, og særligt kvinder og unges deltagelse, som en vigtig del af demokratiske processer. Og vi vil styrke vores engagement med myndigheder, civilsamfundet og erhvervslivet for at sikre en progressiv, ansvarlig, demokratisk og tryk teknologiudvikling og – anvendelse med respekt for menneskerettighederne.

Marginaliserede gruppers rettigheder og værdighed. Danmark er kendt for og vil fortsat stå vagt om rettigheder for oprindelige folk, minoriteter, LGBTI personer, udsatte og sårbare grupper. Vi vil bl.a. bygge på trosbaserede aktørers rolle i at fremme respekt for menneskerettigheder og demokrati, herunder fortsat fremme tanke-, samvittigheds- og religionsfrihed for alle

trossamfund, ikke-troende og mindretal. Vi vil arbejde for at bekæmpe diskrimination, stigma og forfølgelse af minoritetsgrupper, herunder bl.a. kristne og personer ramt af hiv/aids. Vi vil bidrage med viden, netværk og ressourcer til arbejdet med bekæmpelse af tortur, grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling. Og vi vil give stemme til mennesker med handicap.

Ligestilling, piger og kvinders rettigheder. Ligestilling mellem køn og kvinders økonomiske og politiske deltagelse bidrager til øget vækst og til mere lige og demokratiske samfund. Men kvinder og pigers rettigheder er under særligt pres fra reaktionære kræfter. Vi vil videreføre en mangeårig dansk kerneprioritet, hvor ligestilling og piger og kvinders rettigheder er en tværgående prioritet i vores humanitære arbejde og udviklingsindsatser. Ligestilling handler ikke kun om, at piger og kvinder får lige adgang til sundhed og uddannelse. Det handler også om at mænd løfter deres ansvar i hjemmet, når kvinder kommer ud på arbejdsmarkedet. Vi vil blive ved med at gå forrest i den globale værdikamp for ligestilling og beskyttelse af piger og kvinders rettigheder. Vi vil have særligt fokus på seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR). Vi vil udvise højt engagement i internationale forhandlinger og skabe stærke politiske alliancer. Vi vil støtte konkrete ligestillings- og SRSR-indsatser lokalt og i humanitære kriser. Det vil vi blandt andet gøre igennem uddannel-

#ChalkBack er en kampagne mod seksuelle krænkelser i Kenya, hvor aktivister skriver deres budskaber med kridt på gaden. Aktivisterne samarbejder også med lokale ledere og politiet for at gøre deres by til et mere sikkert sted for børn og unge.

Foto: PlanBørnefonden

se, fokus på piger og kvinders økonomiske og politiske rettigheder og deltagelse samt bekæmpelse af seksuel og kønsbaseret vold.

Meningsfuld inddragelse af unge. Verdens hidtil største generation af børn og unge er en enorm ressource for bæredygtig og varig forandring. Derfor er det afgørende, at udviklingssamarbejdet sker med og af unge, og ikke blot for unge. Over hele verden går unge aktivister forrest i kampen for bl.a. lighed, demokrati, menneskerettigheder og klimaet. De forenes i ungdomsorganisationer, bevægelser eller løst sammensatte netværk. Vi vil på tværs af vores udviklingsindsatser støtte op om de unge, der arbejder for at skabe positive forandringer. Vi vil skabe muligheder for, at de lyttes til og inddrages meningsfuldt som ligeværdige aktører i udviklingen af deres samfund. Vi vil arbejde for, at de unge får medbestemmelse og medindflydelse på deres fremtid. Vi vil sætte unge i centrum i freds- og sikkerhedsarbejdet. Samtidig vil vi arbejde for, at de store generationer af unge, ikke mindst i Afrika, får muligheder og en fremtid, hvor de er, gennem uddannelse, innovation og anstændige jobs.

Effektive, demokratiske og ansvarlige stater.

En række skrøbelige stater – især i Afrika – skaber problemer både indadtil og udadtil, når konflikterne følger med over grænser. Det kan skabe grobund for

irregulær migration eller drive mennesker på flugt. Derfor vil vi støtte myndigheders evne til effektivt, åbent og ansvarligt at sikre overholdelse af menneskerettigheder og til at levere sundhed, uddannelse og social beskyttelse for deres borgere. Her spiller bl.a. lokale skattesystemer en rolle i forhold til at finansiere sociale serviceydelser. Vi vil understøtte, at staten i skrøbelige områder øger sin legitimitet og opbakning fra befolkningen. Det indebærer at levere sikkerhed og tryghed for borgerne effektivt, åbent og ansvarligt. Vi vil fokusere på staters ansvar for at respektere og fremme forenings-, forsamlings-, tros-, religions- og

ytringsfrihed, rum for politisk deltagelse og rimelige betingelser for at drive foreninger og medier. Vi vil støtte statens evne til at forbedre rammebetingelser for bæredygtig vækst og beskæftigelse. Vi vil arbejde for at sikre koblingen mellem menneskerettigheder og bæredygtig vækst, hvilket også er en konkurrencefordel for dansk erhvervsliv. Vi vil bekæmpe korruption og skattesnyd og -unddragelse ved at styrke internationale normer og standarder. Ude i landene vil vi fokusere på indsatser, der styrker kontrollen med magten og bekæmper korruption. Og vi vil støtte decentralisering og lokal medbestemmelse.

ØGET PRES PÅ DEMOKRATI OG FRIHEDSRETTIGHEDER

Igennem de sidste 15 år er det globale pres på demokrati, civilsamfund og frihedsrettigheder øget på globalt plan. I Danmark tager vi næsten demokrati og menneskerettigheder for givet. Men i 2020 levede mere end 40 pct. af jordens befolkning i lande med stærkt begrænset frihed for civilsamfundet og medier. Og mindre end 4 pct. af jordens befolkning bor i lande, hvor mennesker frit kan forsamlе sig og tage del i samfundsudviklingen. Stærke samfund – selvstændige institutioner, civilsamfundsorganisationer, og ikke mindst frie og demokratiske fagforeninger og en fri og uafhængig presse – er afgørende for, at borgere lokalt kommer i en position, hvor de nedefra og med legitimitet kan forandre deres samfund.

Forkæmpere for demokrati og rettigheder udsættes for angreb og overgreb. I 2019 blev mindst 250 journalister vilkårligt fængslet. Og i 2020 blev mindst 331 forkæmpere dræbt i 25 forskellige lande. Miljøforkæmpere står i forreste række. Kvindelige menneskerettighedsforkæmpere er særligt udsatte og oplever ofte krænkelser og vold på grund af deres køn. Antallet af lande, hvor arbejdstagere ikke må etablere eller organisere sig i fagforeninger øges. Strejkeretten bliver krænket i 85 pct. af verdens lande, og 80 pct. nægter nogle eller alle arbejdstagere kollektive forhandlinger.

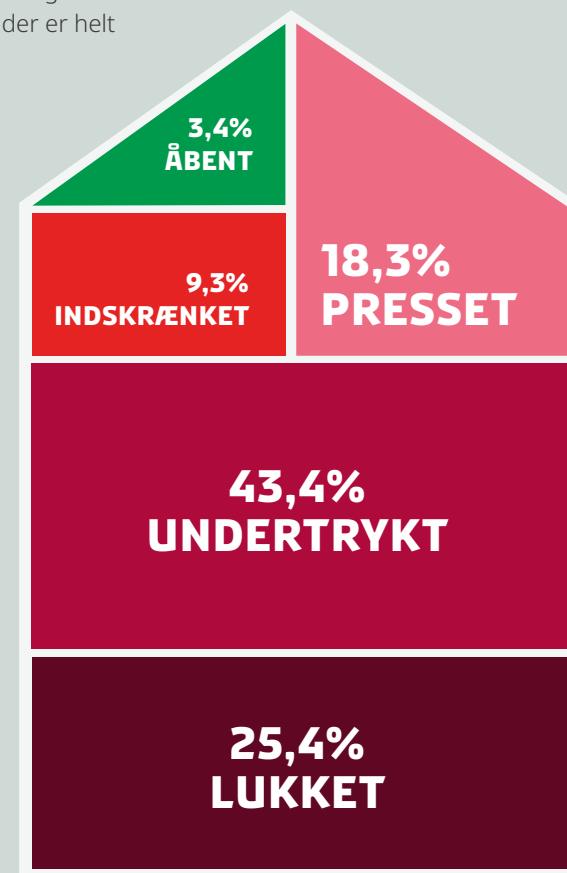
Også det digitale råderum er under pres. I 2020 blev internettet bevidst lukket ned 155 gange verden over for at begrænse ytringsfrihed og adgang til information. Ofte i forbindelse med demonstrationer eller anden regeringskritisk aktivitet.

CIVILSAMFUNDETS RÅDERUM ER PRESSET

Kun 3,4 pct. af civilsamfundsorganisationer i 196 lande føler, at de er sikret et åbent rum for forenings-, forsamlings- og ytringsfrihed. I den modsatte ende af skalaen føler næsten 70 pct. af civilsamfundsorganisationer, at de enten er undertrykt, eller at der er helt lukket ned for deres virke.

CIVICUS har rangeret 196 lande i forhold til civilsamfundets råderum forstået som respekten i politik og praksis for forenings-, forsamlings- og ytringsfrihed. Tallene er baseret på Verdensbankens befolkningsdata fra 2019.

Figuren er oversat fra engelsk og er oprindeligt udarbejdet af CIVICUS – en verdensomspændende civilsamfundsalliance og en af CISUs samarbejdspartnere.

Kilde: CIVICUS: Monitor Tracking Civic Space – oversat fra engelsk

FEM FORUDSÆTNINGER FOR ET GODT LIV

1. GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER

som frihed, ikke-diskrimination, deltagelse, åbenhed og ansvarlighed er fundamentet for at sikre retten til, at børn kan gå i skole, at alle, der rammes af sygdom kan modtage behandling, at man som menneske kan deltage i det politiske system og organisere sig og holde magthavere ansvarlige.

2. ET SUNDT FYSISK OG MENTALT LIV

er centralt for, at et menneske kan udfolde sine livsmuligheder for eksempel gennem deltagelse i arbejdsstyrken. Adgang til basale sundhedsydelser er vigtige både som forebyggelse, og når mennesker lider nød. Dette er blevet sat på spidsen under en corona-pandemi, hvor yderligere pres på allerede svage sundhedssystemer har forværret millioner af menneskers – ikke mindst sårbare og marginaliserede grupper – livsmuligheder.

3. ADGANG TIL UDDANNELSE

og især kvaliteten af uddannelse er vigtig for, at ethvert menneske kan bruge sine rettigheder. Hvis man kan læse, kan man som borger for eksempel lettere kræve sin ret til sundhedsbehandling, udøve meningsfuld politisk deltagelse og starte sin egen virksomhed. Ligesom sundhed er uddannelse en løftestang til at sikre lighed i et samfund.

4. SOCIALE SIKKERHEDSNET

sikrer fattige og sårbare menneskers mulighed for at komme ud af fattigdommen og modstå chok og kriser. Kontanthjælp til sårbare mennesker, der f.eks. samtidig bidrager med arbejdskraft til at bygge en vej til landsbyen, har hjulpet millioner til at modstå fattigdom og kriser. Under de fremtidige klimaudfordringer kan sociale sikkerhedsnet blive endnu mere relevante. For eksempel til at hjælpe mennesker, der på grund af tørke, har svært ved at dyrke deres afgrøder.

5. GRØNNE OG ANSTÆNDIGE JOBS

skal bidrage til en bæredygtig vækst som en vigtig vej ud af fattigdom. Hvis den private sektor ikke trives, er en langsigtet udvikling umulig. Det er ikke bare den enkeltes velfærd, der er afgørende. Man skal have muligheden for at kunne bidrage til samfundets samlede velstand, så svage og sårbare grupper, der i en periode er ude af stand til at tage vare på sig selv, kan hjælpes.

PIGER OG KVINDER

Kvinder og pigers rettigheder er under særligt pres fra religiøse og reaktionære kræfter. Verden rundt dør 830 kvinder hver dag i barselssengen, 33.000 piger under 18 år bliver gift hver dag, 200 mio. kvinder og piger har ikke adgang til prævention, og hvert år risikerer mindst 3 mio. kvinder og piger at blive udsat for kvindelig omskæring. 1 ud af 5 kvinder på flugt udsættes for seksuel vold eller misbrug. Ligestilling og piger og kvinders rettigheder er derfor en tværgående prioritet i det danske udviklingssamarbejde. Kønligestilling og kvinders økonomiske og politiske deltagelse bidrager både til øget vækst og mere lige, frie, trygge og demokratiske samfund.

1 UD AF 5 Piger og kvinder på flugt udsættes for seksuel vold eller misbrug

Kilde: Women Refugees and migration, UN Women

VI SKABER HÅB OG HJÆLPER FLERE BEDRE, HVOR DET ER SVÆREST

Danmark løfter sit internationale ansvar, når vi bekæmper fattigdom og ulighed. Og når vi bidrager til at skabe håb og muligheder. Det handler om at adressere de grundlæggende årsager, der fører til kriser og nød for millioner af mennesker. Vi skal gøre mere for at forebygge, og vi skal reagere rettidigt, når konflikterne og kriserne bryder ud. Vi yder humanitær bistand og gennemfører indsatser, der fremmer fred, stabilitet og udvikling.

VERDENSMÅL

Understøtter direkte verdensmål:

og bidrager også til:

Internt fordrevne i Etiopien.

Foto: Ritzau Scanpix

Vi skal med afsæt i Flygtningekonventionen hjælpe i skrøbelige lande og i nærområderne. Her er fattigdommen i stigende grad koncentreret. Og her rammer klimakrisen hårdest. Fordrivelse og irregulær migration er konsekvensen, når skrøbelige og konfliktramte samfund ikke sikrer sine borgere velstand, jobs, rettigheder, demokrati og sikkerhed. Når vi bekæmper fattigdom og skaber nye muligheder for mennesker i nærområderne og i skrøbelige lande, er vi også med til at forebygge den irregulære migration mod Europa. Den irregulære migration har alt for store menneskelige konsekvenser og underminerer et asylsystem tiltænkt flygtninge, der har behov for beskyttelse i overensstemmelse med FN's Flygtningekonvention og internationale menneskerettighedskonventioner.

Skrøbelighed, konflikt og vold – ofte forstærket af klimaforandringer, fattigdom og dyb ulighed – fører til omfattende sult og fødevarerulighed og ødelægger menneskers muligheder for et værdigt liv. I mange lande er staters autoritet svækket eller helt forsvundet. Voldelig ekstremisme og terrorisme trives, og store områder i allerede svage lande er kontrolleret af ikke-statslige grupper. Derfor drives flere og flere mennesker på flugt. Pandemier raser frit. Der er i dag flere mennesker end nogensinde før, der har brug for humanitær bistand. Og den humanitære bistand kan i stadig mindre grad stå alene i verdens langstrakte kriser. Der er behov for

stærket konfliktforebyggelse og fredsopbygning. Og der skal skabes mere holdbare løsninger langs migrationsruterne og i nærområderne til konflikter og humanitære kriser, i overensstemmelse med den Globale Migrationsaftale og den Globale Flygtningeaftale.

Social, politisk og økonomisk ulighed, befolkningsvækst, klimaforandringer – og senest de samfundsmæssige konsekvenser af corona-krisen – i verdens fattigste og skrøbeligste lande rammer mennesker hårdt. Presset på rettigheder og demokrati forværrer situationen.

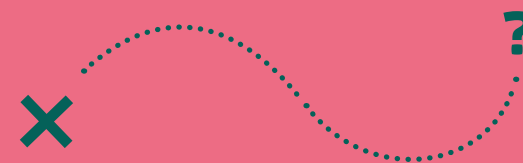
FLERE END

80 MIO.

Udviklingen afspejler bl.a., at antallet af væbnede konflikter nu er højere end på noget tidspunkt i de sidste 30 år. Dertil kommer, at nutidens kriser og konflikter bliver stadig mere komplekse og langvarige. Det betyder bl.a., at lande fastholdes i skrøbelighed, konflikt og vold, og at nabolande til konflikter i mange tilfælde ender med at være værter for store flygtningegrupper, ikke bare i nogle få år, men i årtier.

Kilde: UNHCR, Refugee Statistics

MENNESKER ER PÅ FLUGT – ET ANTAL, DER ER STEGET MED 50 PCT. DE SENESTE 10 ÅR.

Ligeledes anslår Verdensbanken, at mere end 143 millioner i Afrika, Sydasien og Sydamerika i 2050 vil være fordrevet som følge af klimaforandringer.

Det betyder også, at de irregulære migrationsstrømme øges. Mennesker forlader ikke kun hus og hjem for sikkerhed og mad på bordet, men også når deres fundamentale rettigheder knægtes. Mange lider en forfærdelig skæbne. Tusindvis af mennesker dør i forsøget på at komme til Europa. Og endnu flere udsættes for vold og overgreb undervejs. Mange sidder fast i for eksempel Nordafrika. Samtidig tjener menneskesmuglere milliarder på andres ulykke.

Også Europa kan komme til at opleve en øget tilstrømning af migranter og flygtninge, som vil stille krav til vores håndtering, og som kan udfordre EU's og Danmarks sammenhængskraft. Landene i Europa bruger mange ressourcer på at behandle asylansøgninger fra dem, der klarer rejsen hertil, hvoraf mange er irregulære migranter, der med udgangspunkt i Flygtningekonventionen ikke har behov for beskyttelse. Ressourcer, som kunne være brugt til at hjælpe flere bedre i nærområderne, hvor de mest udsatte flygtninge er.

Etiopiske flygtninge krydser Tekeze-floden til Sudan.

Foto: © UNHCR/Olivier Jobard

STIGENDE NØD

155 MIO.

MENNESKER MED AKUT BEHOV FOR FØDEVAREHJÆLP I 2020

Det er en stigning på 20 mio. på bare ét år (2019 = 135 mio.)

Kilde: FN's Fødevareprogram: People in food crisis or worse, 2021

1 UD AF 33

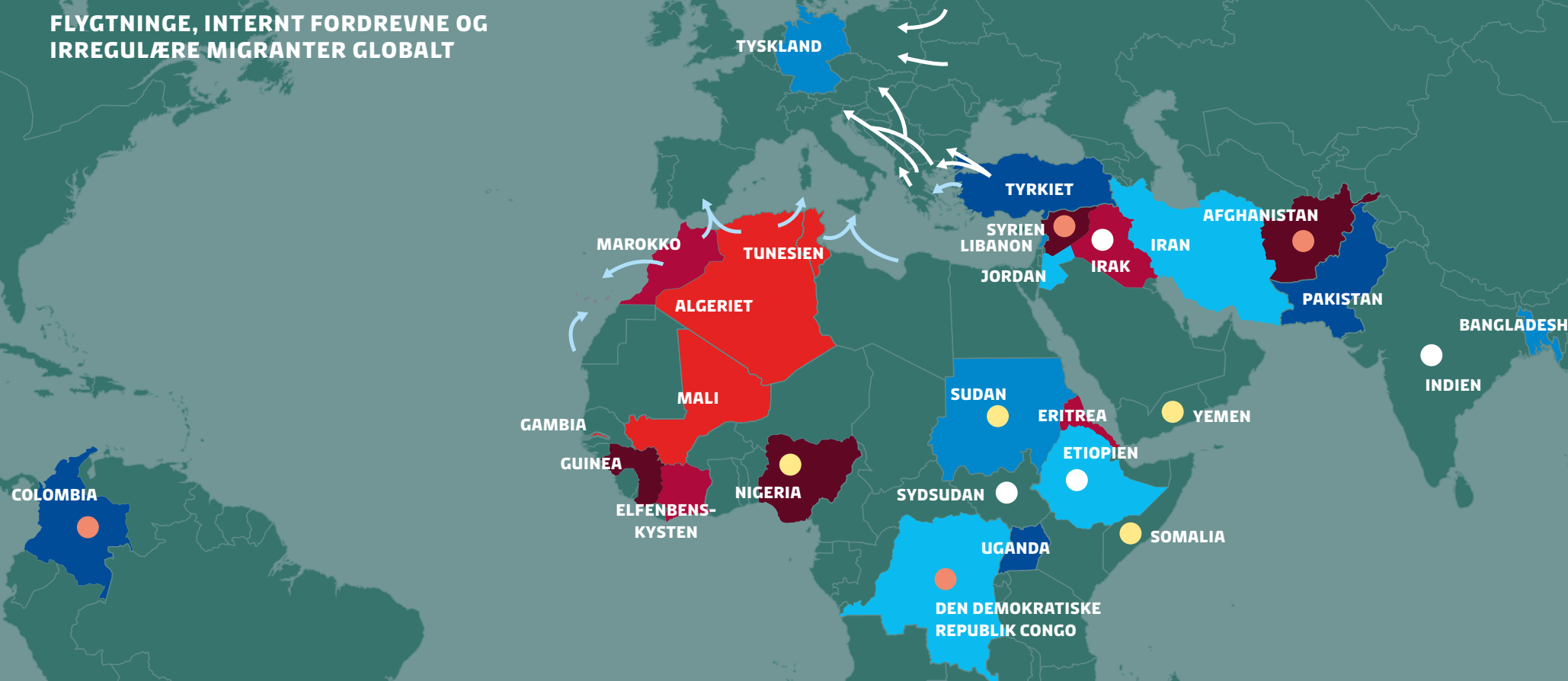
mennesker globalt set vil få behov for humanitær bistand i 2021 – en tredobling siden 2014.

Kilde: OCHA, Overview of Global Humanitarian Response 2014 og Global Humanitarian Overview 2021

FLYGTNINGE, INTERNT FORDREVNE OG IRREGULÆRE MIGRANTER GLOBALT

Hyppigst forekommende oprindelseslande for flygtninge og irregulære migranter til Europa for perioden 2016-2021*

- TOP 4
- TOP 5-8
- TOP 9-12

Top 12 lande som huser flest flygtninge

- TOP 4
- TOP 5-8
- TOP 9-12

Top 12 lande med flest internt fordrevne (IDP) pga. krig, konflikt og katastrofer

- TOP 4
- TOP 5-8
- TOP 9-12

Centrale ruter til vands og til lands mod Europa, som flygtninge og irregulære migranter benytter. Det bemærkes, at hovedparten ankommer via fly.

- ← TIL LANDS
- ← TIL VANDS

*1. januar 2021 - 31. maj 2021

Kilde: Baseret på data fra African Center for Strategic Studies, Statewatch og Europol

DANMARKS STYRKER

Danmark er blandt verdens toneangivende og relativt set største humanitære aktører. Vi er blandt de ledende i udviklingen af mere bæredygtige løsninger for flygtninge, internt fordrevne og lokale værtssamfund. Det sker i tæt samarbejde med de berørte lande, lokale, internationale og danske civilsamfundsorganisationer, EU, FN og udviklingsbankerne.

Sammen med vores partnere, særligt FN, er vi frontløber i forhold til at tænke i sammenhænge med indsatser, hvor der skabes relevante koblinger mellem udviklingssamarbejde, humanitære indsatser, diplomati samt freds- og stabiliseringsindsatser. Sådan sikres et langt stærkere fokus på forebyggelse og tidlig respons. Ikke mindst med aktiv støtte til både FN's og EU's konfliktforebyggende og fredsskabende indsatser. Også den danske Freds- og Stabiliseringsfond er gennem tværgående myndighedssamarbejde et effektivt værktøj, som ofte virker sideløbende med andre udviklingsinstrumenter, herunder bilaterale udviklingsprogrammer og humanitære indsatser.

Danmark er til stede langs centrale migrationsruter. Vi samarbejder med FN, EU og internationale organisationer om målrettede indsatser inden for eksempelvis beskyttelse (asyl) og bekæmpelse af menneskesmugling og -handel. Danmark har samtidig nyttige erfaring-

er med anvendelse af udviklingsbistand til at fremme frivillig hjemrejse og reintegration af afviste asylansøgere uden lovligt ophold i Danmark.

Vi vil bygge på disse styrker og i samarbejde med vores partnere sætte målet ind for at forebygge og begrænse fattigdom og ulighed, skrøbelighed, konflikt, kønsdiskrimination og vold, som leder til tvungen fordrivelse og irregulær migration. Vi vil arbejde for langsigtede og bæredygtige løsninger, der reducerer humanitære behov og styrker modstandskraft. Det gælder bl.a. uddannelses- og sundhedsindsatser til flygtninge og fordrevne, om muligt gennem opbygning af kapacitet i de nationale systemer. Det er vores mål at begrænse humanitære behov mest muligt og forebyg-

Ligestilling og pigers og kvinders rettigheder er en tværgående prioritet i det danske udviklingssamarbejde og er et vigtigt element i at skabe muligheder, håb og værdige løsninger. Pigen er fra Afghanistan, hvor tvangsægteskaber fortsat er meget udbredt – ofte inden pigernes 16-års fødselsdag.

Foto: Kabul Wakil Kohsar, Ritzau Scanpix

ge kriser, konflikt og vold. Vi skal undgå at mennesker sendes på flugt, ligesom vi også arbejder for at reducere antallet af irregulære migranter. Opgaven er stor og kompliceret, men vi vil skabe muligheder, håb og værdige løsninger tættere på deres hjem for de mange millioner hårdt ramte mennesker.

FLYGTNINGE OG MIGRANTER

De mennesker, der bevæger sig langs migrationsruterne, er en blanding af flygtninge og irregulære migranter. Sondringen mellem regulære og irregulære migranter og flygtninge er imidlertid vigtig på grund af forskellige krav på beskyttelse. Asylansøgere har en konventionssikret ret til at blive beskyttet, mens en asylansøgning vurderes, og er således per definition ikke irregulære migranter. Personer, der har krydset en grænse for at søge asyl i et andet land, og af destina-

tionslandet anerkendes som flygtninge i overensstemmelse med FN's Flygtningekonvention, har krav på beskyttelse. Personer, der ikke har søgt om asyl, eller hvis asylansøgning er blevet endeligt afvist, har ikke krav på beskyttelse efter Flygtningekonventionen, men er fortsat beskyttet af menneskerettigheder på lige fod med andre borgere. Stater er forpligtede til at tage imod egne borgere, der ikke har lovligt ophold i et andet land. Irregulær migration fører bl.a. til menne-

skesmugling, tvangsarbejde og seksuel og økonomisk udnyttelse. Velordnet migration har gevinster, men irregulær migration undergraver et internationalt asylsystem til skade for verdens svageste og mest udsatte.

INTERNT FORDREVNE

Internt fordrevne er personer, der for eksempel på grund af konflikt, sult eller naturkatastrofer er fordrevet fra deres hjem, men som bevæger sig inden for hjemlandets grænser. De betragtes derfor formelt set ikke som flygtninge og er ikke omfattet af Flygtningekonventionen, men af almene menneskerettigheder. Antallet af internt fordrevne er stigende. FN vurderer, at 48 millioner mennesker var internt fordrevet i 2020.

Danmark yder akut bistand til internt fordrevne i mange nærømråder gennem den humanitære bistand. Vigtige partnere i disse indsatser er bl.a. FN's

flygtningeorganisation, UNHCR, og en række danske civilsamfundsorganisationer samt FN's humanitære landefonde. Vi arbejder samtidig på at forebygge intern fordrivelse og fremme holdbare løsninger. Det sker gennem indsatser, der skal skabe stabilitet og bæredygtig udvikling samt opbygge lokalsamfundenes modstandskraft.

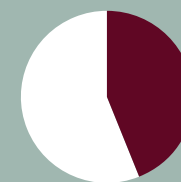
Internt fordrevne fra Somaliregionen i Etiopien, der afventer fødevareruddeling.

Foto: Ritzau Scanpix

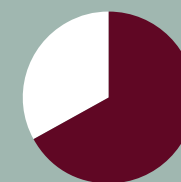
VERDENS EKSTREMT FATTIGE KONCENTRERES I SKRØBELIGE LANDE OG REGIONER

Fattigdom koncentrerer sig i stigende grad i skrøbelige lande og regioner. I 2020 boede ca. 44 pct. af verdens ekstremt fattige i skrøbelige lande og regioner. Det svarer til 333 millioner mennesker. I 2030 forventes andelen at stige til mindst 67 pct. svarende til 360 millioner mennesker. I samme tidsrum vil antallet af ekstremt fattige i andre lande falde fra 418 millioner mennesker til 210 millioner mennesker. Fattigdom bliver derfor hovedsagligt et problem for skrøbelige lande. Samtidig betyder skrøbelighed, konflikt og vold bl.a., at mere end 82 millioner mennesker er fordrevne – en fordobling på de seneste 10 år. FN vurderer, at 1 ud af 33 mennesker globalt set vil få behov for humanitær bistand i 2021 – en tredobling siden 2014.

2020

I 2020 boede ca. 44 pct. af verdens ekstremt fattige i skrøbelige lande og regioner.

2030

I 2030 forventes andelen at være steget til mindst 67 pct.

Kilde: Brookings, Poverty and fragility: Where will the poor live in 2030?

SKRØBELIGE OMRÅDER OG NÆROMRÅDER

Når vi taler om skrøbelige områder, mener vi lande eller samfund, der politisk, økonomisk, samfundsmæssigt, miljømæssigt eller sikkerhedsmæssigt har begrænset kapacitet og modstandskraft til at forebygge og håndtere kriser. Skrøbelighed kan have store negative konsekvenser, for eksempel i form af vold, konflikt, fattigdom, ulighed, fordrivelse samt nedbrydning af naturens mangfoldighed. Når vi taler om skrøbelighed i Afrika, er det især udpræget skrøbelige lande og regioner som for eksempel Mali

i Sahel og Somalia på Hornet, vi tænker på. Men der er også lommer af skrøbelighed i mange andre ellers stabile lande, som for eksempel Etiopien og Nigeria.

Betegnelsen nærområder bruges i dansk udenrigs- og udviklingspolitik både som en geografisk og en tematisk betegnelse. Den geografiske dimension omfatter lande og områder, der grænser op til konfliktområder og derfor påvirkes af konflikten via massiv indstrømning af flygtninge og internt fordrevne.

For eksempel er der (2021) en halv million flygtninge i Kenya, 1,4 millioner i Uganda og ca. 1,7 millioner i Libanon, ligesom der er 1,2 millioner internt fordrevne i Burkina Faso, 4,8 millioner i Afghanistan, 3,5 millioner i Etiopien og 3 millioner i Somalia. Den tematiske dimension omfatter de bredere indsatser, som også adresserer blandede migrationsstrømme, hvor der er tale om både irregulære migranter og folk på flugt, og irregulær migration langs ruterne.

SAMMENHÆNGEN MELLEM UDVIKLING, FRED OG DEN HUMANITÆRE INDSATS

Danmark viser handlekraft, bringer alle instrumenter i spil og trækker på årtiers tilstedeværelse i skrøbelige regioner. Danmarks engagement i for eksempel Sahel og Afghanistan bygger på et tæt udenrigspolitisk, udviklingspolitisk, sikkerhedspolitisk og humanitært samarbejde. Både i Afghanistan og Sahel har Danmark langsigtede udviklingsprogrammer, freds- og stabiliseringsprogrammer, nærområdeindsatser, humanitære indsatser samt militære bidrag til FN's militære missioner (under udfasning i Afghanistan). Vi binder de danske instrumenter sammen og benytter dem komplementært, så de arbejder mod fælles målsætninger.

Danmark bidrager til at styrke en sammenhængende tilgang – og tænker langsigtet fra start. Både for eksempel Sahel og Afghanistan står over for massive udfordringer. Der er aktiv konflikt, skrøbelige regeringer, betydelige humanitære kriser og et stort antal flygtninge og internt fordrevne. Vi arbejder mod langsigtede og bæredygtige løsninger, men er samtidig klar til at reagere hurtigt, når udfordringerne opstår og forandrer sig. Det gør Danmark bl.a. ved at sikre adgang til basale ydelser som rent drikkevand, skabe beskæftigelse i skrøbelige områder og for internt fordrevne. Og ved at styrke menneskerettigheder og

Mange steder i verden har børn ikke adgang til skolegang og kvalitetsuddannelse. Her skolebørn i Sydsudan.

Foto: Ritzau Scanpix

demokrati gennem vores udviklingsprogrammer, nærområdeindsatser og den humanitære støtte. Samtidig bidrager vi til at forebygge konflikt, styrke retssystemer og forsvars- og sikkerhedsstyrkerne og stabilisere områderne gennem Freds- og Stabiliseringsfonden.

Danmark arbejder for at fremme den sammenhængende tilgang i det internationale samarbejde i begge områder. Det gælder både igennem EU, FN og Verdensbanken samt i samarbejdet med vigtige allierede som Frankrig og USA. I Sahel, hvor sammenhæng på tværs af hele regionen er særligt vigtig, deltager Danmark i Sahelkoalitionen, som samler Sahel-initiativer på sikkerheds- og udviklingsområdet og i Partnerskab for Sikkerhed og Stabilitet i Sahel, der skal koordinere og mobilisere ressourcer til at gøre regionen mere stabil. I Afghanistan arbejder Danmark tæt med både regeringen og ligesindede lande igennem de nationale samarbejdsmechanismer.

UDDANNELSE OG KØNS-BASERET VOLD I KRISER OG SKRØBELIGE SAMFUND

Uddannelse er en grundlæggende byggesten for udviklingen af demokratiske samfund og afgørende for at sikre børn lige fremtidsmuligheder. For hvert år en pige går i skole, øges hendes forventede indkomst med 10-20 pct. Alligevel har alt for mange børn ikke adgang til skolegang og kvalitetsuddannelse. For eksempel går halvdelen af verdens flygtningebørn ikke i skole. Samtidig bringer manglende skolegang særligt piger i højere risiko for seksuel og kønsbaseret vold, teenagegraviditeter og børneægteskaber. I nogle krisekontekster har mere end 70 pct. af kvinder været udsat for kønsbaseret vold.

MÅLSÆTNING 1

DANMARK SKAL

Forebygge fattigdom, skrøbelighed, konflikter og vold og skabe bæredygtige alternativer til irregulær migration og fordrivelse.

DANMARK VIL

- Skabe håb og muligheder for mennesker ved at fremme økonomisk og social tryghed og udvikling i skrøbelige lande, regioner og nærområder påvirket af konflikt og katastrofe. Det handler bl.a. om at styrke staternes evne til at levere sikkerhed, større lighed og medbestemmelse. Det vil sige bedre betingelser for, at mennesker kan leve frie og gode liv.
- Sikre adgang til sundhedsydelse og kvalitetsuddannelse i skrøbelige lande og nærområder, ikke mindst med fokus på marginaliserede grupper, kvinders, børns og unges muligheder.
- Holde hånden under de svageste og mest sårbare mennesker inklusiv flygtninge og fordrevne bl.a. gennem støtte til etablering af sociale sikkerhedsnet, også i byerne.
- Arbejde for større fødevarerikkerhed og adgang til vand, som i stigende grad er udfordret i verdens skrøbelige lande og regioner.
- Bidrage til nye og mere positive fremtidsmuligheder for det enkelte menneske gennem jobskabelse, opkvalificering, iværksætteri og bæredygtig økonomisk vækst. Den private sektor skal i spil og vi skal fremme markedsbaseret udvikling med sigte på at skabe jobs.
- Styrke rammevilkårene for, at den private sektor i udviklingslandene kan skabe vækst, anstændige jobs og udvikling. Vi vil bl.a. andet støtte arbejdsmarkedets parter og fremme retfærdig og bæredygtig handel.
- Arbejde for en socialt retfærdig og grøn omstilling. Vi vil arbejde for mere retfærdige skattesystemer, der kan bidrage til social omfordeling bl.a. gennem bedre sundhed og uddannelse for fattige og sårbare mennesker.
- Støtte pandemiberedskabet og vaccinedagsordenen gennem EU og via multilaterale indsatser, der bl.a. opbygger mere modstandsdygtige sundhedssystemer og sikrer vaccinedeling.

MÅLSÆTNING 2

DANMARK SKAL

Bekæmpe irregulær migration og hjælpe flere bedre langs centrale migrationsruter.

DANMARK VIL

- Arbejde for nytænkende tilgange og for et mere retfærdigt og humant asylsystem. Der skal gøres op med svaghederne i det internationale asylsystem, så der ydes en bedre beskyttelse til flere flygtninge og dæmmes op for irregulær migration.
- Hjælpe flere bedre langs centrale migrationsruter og derved også forebygge, at flygtninge og irregulære migranter havner i sårbare situationer og udsættes for umenneskelige krænkelser og overgreb.
- Styrke samarbejdet med lande i bl.a. Nordafrika og på Vestbalkan, så de kan håndtere irregulær migration i overensstemmelse med menneskerettighederne.
- Styrke udviklingslandenes kapacitet til at forvalte deres grænser ud fra en rettig-hedsbaseret tilgang, yde beskyttelse og håndtere irregulær migration, i fuld overens-stemmelse med de internationale kriterier for, hvad der er udviklingsbistand som defineret af OECD.
- Styrke samarbejdet om frivillig hjemsendelse af afviste asylansøgere uden lovligt ophold i Danmark.

MÅLSÆTNING 3

DANMARK SKAL

Forebygge humanitære kriser og være en stærk humanitær partner under og efter kriser.

DANMARK VIL

- Hjælpe sårbare flygtninge og internt fordrevne samt lokale værtssamfund, når krisen, konflikten eller katastrofen har ramt. Vi vil bidrage til effektiv adgang til beskyttelse og livreddende bistand, bl.a. i form af fødevarebistand og sundhedsydelse. Indsatsen skal løftes i tæt samarbejde med danske civilsamfundsorganisationer og multilaterale humanitære og udviklingspartnere, EU og de nordiske lande.
- Fortsat arbejde for styrket beskyttelse af flygtninge med afsæt i international flygtningeret, herunder FN's Flygtningekonvention af 1951 samt internationale menneskerettighedskonventioner.
- Indtænke mental sundhed og psykosocial trivsel i de humanitære indsatser.
- Fremme seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR) i humanitære indsatser.
- Gå forrest i kampen mod og prioritere indsatser om bekæmpelse af seksuel og kønsbaseret vold mod piger og kvinder i fordrivelseskriser bl.a. med støtte til overlevende.
- Fremme ligestilling for piger og kvinder i fordrivelseskriser, bl.a. gennem adgang til arbejdsmarkedet, kvalitetsuddannelse og deltagelse i beslutningsprocesser.
- Arbejde for at sikre kvalitetsuddannelse for børn og unge i humanitære- og udviklingsindsatser. Danmark vil arbejde for lige adgang til uddannelse med fokus på sårbare grupper, øget uddannelseskvalitet samt ligestilling i og igennem uddannelse, så drenge og piger vokser op som ligeværdige borgere.
- Sikre at konflikthåndtering, fredsofbygning og social og økonomisk genopbygning er en del af vores indsatser fra starten. På den vis vil vi nedbryde ineffektive siloer mellem den akutte humanitære bistand og den langsigtede udviklingsindsats og støtte sammenhæng på tværs af humanitære indsatser, udvikling og fredsofbygning, både i vores egne, FN's og EU's indsatser.
- Fortsat stå i spidsen for nytænkende, langsigtede, holdbare og solidariske løsninger for flygtninge og internt fordrevne og deres værtssamfund i overensstemmelse med den Globale Flygtningeaftale.

MÅLSÆTNING 4

DANMARK SKAL

Sikre tryghed og sikkerhed gennem fredsofbygning og stabilisering.

DANMARK VIL

- Bekæmpe de grundlæggende årsager til skrøbelighed, ustabilitet, kriser og konflikt gennem systematisk integration af forebyggelse i vores indsatser, støtte til konfliktforebyggelse, fred- og stabilisering og ved at indtænke marginaliserede grupper, kvinder, børn, unge, klima og menneskerettigheder i alt, hvad vi gør. Vi vil sammentænke humanitære indsatser med stabilisering og langvarig udvikling.
- Bidrage til genopbygning af samfund, så mennesker kan skabe sig en tilværelse i deres hjemlande. Det kan indbefatte alt lige fra genopførelse af ødelagte veje, hospitaler og skoler til støtte til demokratiets byggeklodser såsom parlamenter, den offentlige sektor og retsvæsenet.
- Støtte FN's freds- og stabiliseringsindsatser og EU's civile missioner til kriseområder. Vi vil særligt fokusere på politisk dialog samt fuld, lige og meningsfuld deltagelse af kvinder og unge i konfliktforebyggelses- og fredsindsatser, i overensstemmelse med fred og sikkerhedsdagsordenene (FN's Sikkerhedsresolutioner 1325 og 2250).
- Understøtte og styrke det multilaterale samarbejde i relation til skrøbelighed, konflikt og vold. En hjørnesten er det danske kandidatur til FN's Sikkerhedsråd i 2025-26. Det vil bl.a. bygge på Danmarks profil som en stor støtte for FN's udviklings- og humanitære system.
- Samarbejde med lokale, regionale og internationale aktører, herunder den Afrikanske Union, i det stabiliserende og konfliktforebyggende arbejde i skrøbelige og konfliktramte områder, herunder gennem forebyggelse og imødegåelse af organiseret kriminalitet, pirateri og voldelig ekstremisme.

KAMPEN FOR KLIMA, NATUR OG MILJØ

Klimaforandringerne og presset på verdens natur er blandt vor tids største globale trusler. Vores levevilkår står på spil. Tilpasning og opbygning af modstandsdygtighed over for klimaforandringerne haster. Der skal gøres mere, hvis vi skal bremse uoprettelige skader og forebygge yderligere fattigdom og ulighed. Samtidig skal der skub i den grønne omstilling. Der skal ren energi og vand til de fattigste mennesker lokalt og mindre CO2-udledning globalt. Og naturen i udviklingslandene skal udnyttes bæredygtigt, og biodiversiteten beskyttes.

VERDENSMÅL

Understøtter direkte verdensmål:

og bidrager også til:

Klimaforandringerne er med til at skabe pres på verdens vandressourcer. Hvis ikke der handles, vil antallet af mennesker uden adgang til rent vand stige. I Afrika syd for Sahara er det allerede et problem for omkring 300 mio. mennesker.

Foto: Shutterstock

Klimaforandringerne mærkes overalt. Tørke, oversvømmelser og storme tager til i styrke og hyppighed. Fattige mennesker i de mindst udviklede lande rammes hårdest og er ikke rustet til at stå imod – særligt ikke i skrøbelige og sårbare lande i bl.a. Afrika, Asien og små østater.

Parisaftalens klimamålsætninger og FN's verdensmål hænger tæt sammen. Klimaforandringerne, biodiversitetskrisen og forurening af sårbart miljø forværrer og forstærker hinanden. Det skaber fattigdom, sult og fødevarerussikkerhed og grobund for eksisterende og nye sygdomme.

Hvis ikke vi handler, vil klimaforandringerne og overudnyttelsen af naturen drive millioner af mennesker på flugt. Klimaforandringerne er allerede i dag blandt hovedårsagerne til fordrivelse. Oftest er det kvinder og piger og marginaliserede grupper, der rammes hårdest. Piger og kvinder er bl.a. særligt udsatte for overgreb eller for at miste muligheden for uddannelse eller arbejde, når de fordrives hjemmefra. Klimaforandringerne og nedbrudte økosystemer udløser og forstærker konflikter og skrøbelighed, der så forværrer fattigdom og ulighed. Det kan skabe en ond spiral. Ikke mindst adgangen til vand og land er hyppige årsager til spændinger og konflikt mellem befolkningsgrupper – og mellem lande.

De mindst udviklede lande og de små udviklingsøstater rammes hårdest af klimaforandringerne, mens deres CO₂-udledninger er mindst. Udviklingslandene med vækstøkonomierne i spidsen står i dag for størstedelen af verdens CO₂-udledninger, ikke mindst fra kulkraft. Kina alene udleder i dag flere drivhusgasser end hele den udviklede verden tilsammen.

Der er behov for omstilling fra sorte til grønne løsninger i de store vækstøkonomier samtidig med en massiv indsats for at skabe modstandsdygtighed over for klimaforandringerne i de fattigste lande. Ellers vil stigende temperaturer tage levebrødet fra kvæghyrden i Sahel eller fiskeren på Afrikas Horn med en kraft og uforudsigelighed, der har uoverskuelige menneskelige konsekvenser.

Størstedelen af befolkningen i verdens fattige lande beskæftiger sig direkte eller indirekte med landbrug og fødevarerproduktion, der i stigende grad påvirkes negativt af klimaforandringerne. Uden tilpasning fjerner klimaforandringerne og biodiversitetskrisen livsgrundlaget for mange mennesker. Samtidig lægger hastigt voksende befolkninger mange steder et stort pres på naturen. Der skal sættes ind med beskyttelse og genoprettelse af natur og økosystemer, som for eksempel skove, vådområder og have. I kombination med nationale reduktioner

er det den bedste og billigste måde at forebygge og øge modstandsdygtigheden over for klimaforandringerne på, beskytte biodiversiteten og skabe økonomiske muligheder og grønne jobs. Miljø- og naturindsatser kan samtidig bidrage til at reducere udledningen af drivhusgasser, for eksempel når ny og beskyttet skov binder CO₂.

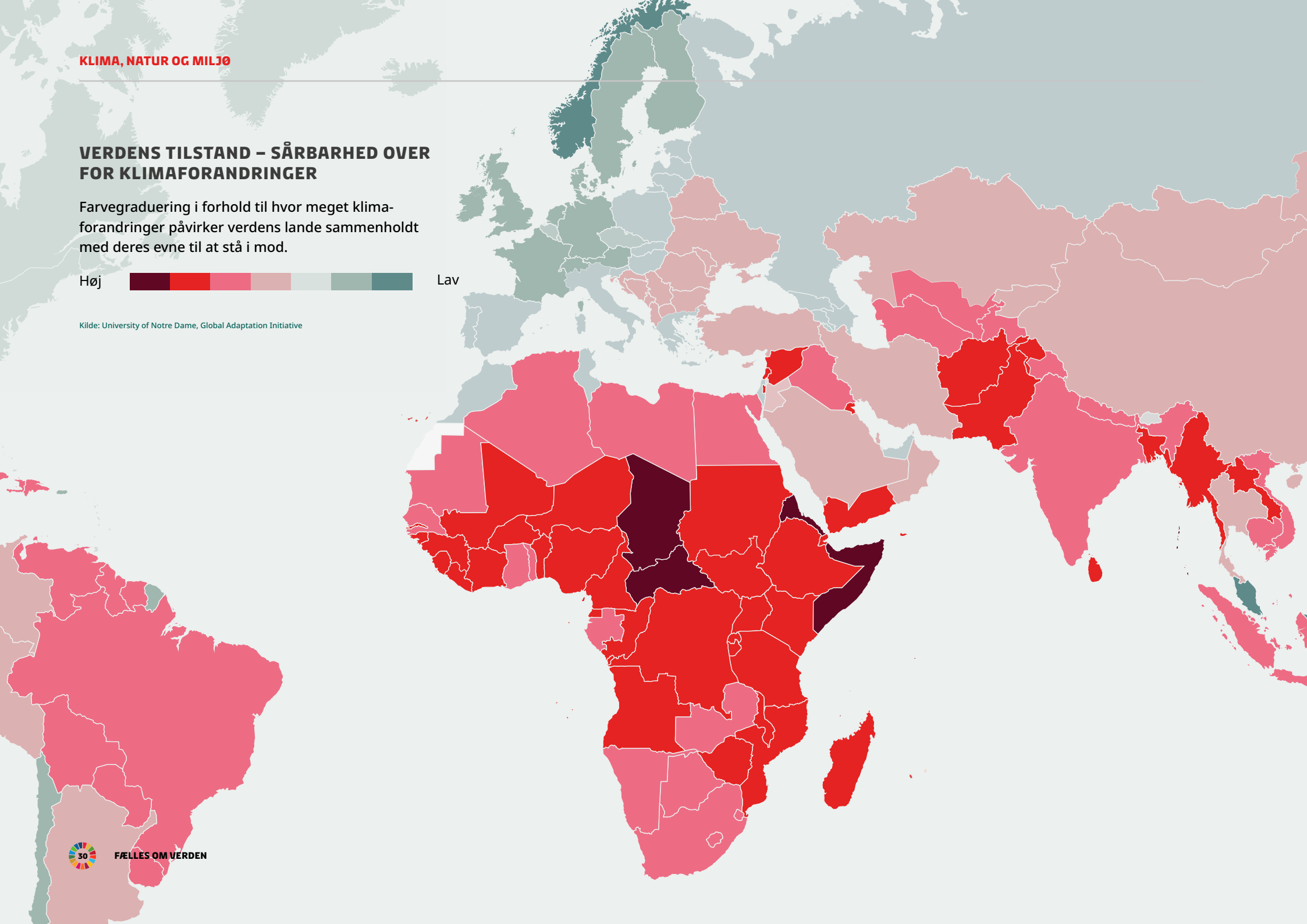
Corona-krisen og dens langsigtede økonomiske konsekvenser kan bringe den grønne omstilling ud af kurs. Nedgangen i den økonomisk vækst har gjort stort indhug i både statsfinanserne og husholdningerne i udviklingslandene. Det betyder for eksempel, at bæredygtige energiløsninger fravælges, selvom de er mere økonomiske på længere sigt. Omvendt er krisen også en mulighed. Danmark skal gennem udviklingssamarbejdet vise vejen mod en grøn økonomisk genstart med fokus på langsigtet bæredygtig udvikling. Ikke mindst myndighedssamarbejdet baseret på danske erfaringer med den grønne omstilling såvel som den private sektor er centrale elementer i løsningen. Den grønne genstart skal samtidig være socialt retfærdig og drage nytte af de mange nye jobs, der skabes i de grønne sektorer.

VERDENS TILSTAND – SÅRBARHED OVER FOR KLIMAFORANDRINGER

Farvegraduering i forhold til hvor meget klimaforandringer påvirker verdens lande sammenholdt med deres evne til at stå i mod.

Høj Lav

Kilde: University of Notre Dame, Global Adaptation Initiative

DANMARKS STYRKER

Danmark kan vise vejen som grøn frontløber ved at øge klima- natur- og miljøindsatsen i udviklingssamarbejdet markant og trække på danske løsninger. Danmark står stærkt i forhold til at fremme international klimahandling med et solidt hjemligt fundament i klimaloven og en af verdens mest ambitiøse klimamålsætninger om at reducere udledningen af drivhusgasser med 70 pct. i 2030. Danmark har både et historisk og moralsk ansvar for at gå forrest. Danmark har vist, at økonomisk vækst og grøn omstilling kan gå hånd i hånd. Vi inspirerer og påvirker resten af verden, når vi viser, at et grønnere samfund ikke står i modsætning til velstand og velfærd.

Det danske klimadiplomati, erhvervslivets grønne styrker, myndighedssamarbejde, dansk innovation og forskning samt udviklingssamarbejdet skal understøtte hinanden. Derigennem kan vi bl.a. trække internationale samarbejdspartnere i en mere klimaambitiøs retning. Samtidig bygger Danmarks klima-, natur- og miljøindsats under udviklingssamarbejdet på en langvarig tilstedeværelse. Det har givet os solide erfaringer med at styrke vores lokale partnere i en række af verdens mest sårbare lande bl.a. i Sahel, på Afrikas Horn og i Asien inden for eksempelvis vand og landbrug. Det gælder også det danske civilsamfund, der i årtier har beskæftiget sig med klima, natur og miljø i udviklingslandene. Den danske grønne førerposition skal styrkes yderligere ved, at klima og den grønne dagsorden ind-

går som central prioritet i alle landestrategier, relevante organisationsstrategier og som et tværgående hensyn i danske indsatser.

Danmark går forrest i innovative partnerskaber med civilsamfund, erhvervsliv og myndigheder. Vi samarbejder med andre lande og via EU og FN for at skabe de rette alliancer, der mangedobler vores indsatser. Danmark skal være det lille grønne tandhjul, der sætter større spillere i bevægelse. Det sker, når vi inspirerer store CO2-udledere til klimahandling, bl.a. gennem myndighedssamarbejde om vedvarende energi eller energi-effektivitet. Når vi støtter grønne partnerskaber mellem civilsamfundsorganisationer og virksomheder. Eller når vi arbejder for, at globale klima- og miljøfonde som den Grønne Klimafond eller Globale Miljøfacilitet sikrer finansiering af klimatilpasning i de fattigste og mest sårbare lande. Også gennem Verdensmålsfonden og Danmarks Grønne Fremtidsfond har Danmark vist vejen. Danmark skal forsætte med at gå forrest med at sikre innovativ finansiering til klima og bæredygtig udvikling.

Klimaforandringerne udfordrer i stigende grad menneskers levevilkår. På billedet går pastoralister med geder i den etiopiske ørken. Det bliver mange steder sværere og sværere for kvæghyrder at finde græsning til deres dyr.

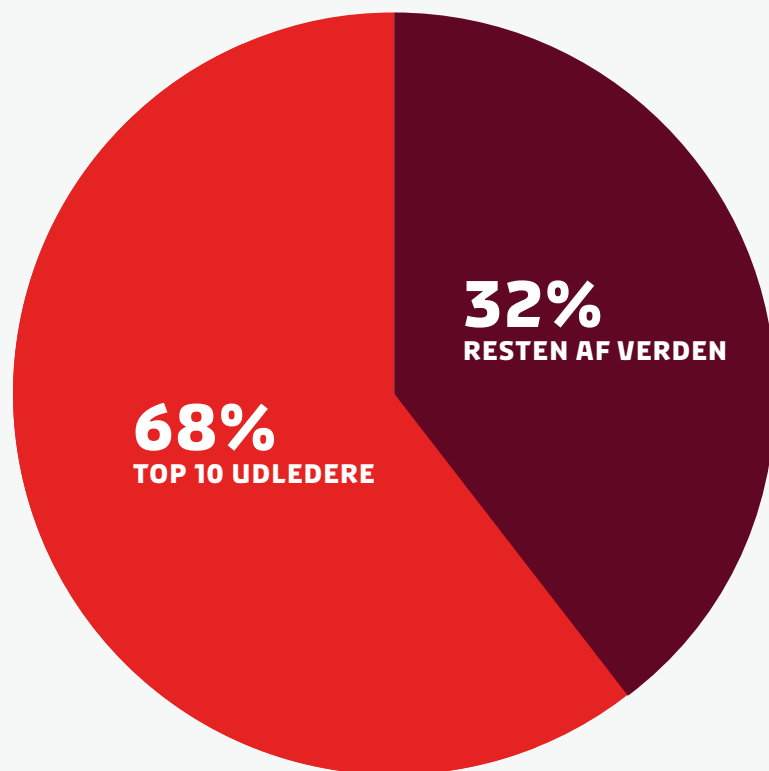
Foto: Jeppe Gudmundsen-Holmgreen

DE STORE UDLEDERE

De store vækstlande står i dag for en betydelig andel af den globale udledning af drivhusgasser

1,1% Sydafrika
1,4% Mexico
2,0% Indonesien
2,2% Brasilien
2,5% Japan
5,4% Rusland
7,1% Indien
7,5% EU
12,7% USA
26,1% Kina

Kilde: World Resource Institute, 2018

PARISAFTALEN SOM KOMPAS

Danmark vil leve op til sine forpligtelser, herunder i forhold til international klimafinansiering, og vise vejen frem mod indfrielsen af Parisaftalen. Danmarks udviklingssamarbejde skal bidrage til Parisaftalens tre overordnede mål:

1. Stræbe efter at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5 grader.
2. Øge tilpasningsevnen og fremme modstandsdygtighed over for de skadelige virkninger af klimaforandringer, der rammer de fattigste hårdest.
3. Vende finansieringsstrømme, så de understøtter omstillingen til lavemission og modstandsdygtighed over for klimaforandringer.

Under Parisaftalens tre sammenhængende mål skal Danmarks udviklingssamarbejde have et særligt fokus på klimatilpasning i verdens mindst udviklede lande og små udviklings-østater. Med markante og stigende bidrag til international klimafinansiering står Danmark samtidig godt placeret til at agere brobygger mellem udviklede lande og udviklingslande på klimaområdet.

KLIMAFORANDRINGERNE SKABER PRES PÅ VERDENS VANDRESSOURCER

300 MIO.

MENNESKER I AFRIKA SYD FOR SAHARA LEVER I DAG UDEN ADGANG TIL RENT VAND

Tallet vil stige med klimaforandringerne, hvis ikke vi handler. Adgang til vand er grundlaget for at bekæmpe fødevaresikkerhed og forebygge sundhedskriser og konflikt. Samtidig styrker forbedret adgang til vand også ligestillingen. Piger og kvinder i udviklingslandene bruger mange timer ugentligt på at skaffe vand og samle brændsel. Mange steder må de gå stadig længere væk fra hjemmet efter rent vand, fordi klimaforandringerne medfører mere ekstreme tørkeperioder. Det giver en længere arbejdsdag, mindre tid til uddannelse og gør kvinder og piger mere udsatte for overgreb.

4 UD AF 10

mennesker i Afrika syd for Sahara mangler adgang til basale drikkevandsfaciliteter

Mange steder i verden er vejen til rent vand lang. Typisk er det piger og kvinder, der må gå mange kilometer til den nærmeste brønd eller vandpumpe.

Foto: Jeppe Gudmundsen-Holmgreen

Kilde: WHO, Key Facts from JMP 2015 Report

Kilde: UNICEF/WHO, Joint Monitoring Programme on SDG 6, 2017

REN ENERGI TIL MADLAVNING REDDER LIV

Mere end 4 millioner mennesker dør hvert år for tidligt som følge af indendørs forurening. Det skyldes ikke mindst brug af forurenende energikilder til madlavning. Det er særligt kvinder og børn under 5 år, som bliver ramt af alvorlige luftvejsinfektioner. Alene i Afrika lever næsten 900 millioner mennesker uden adgang til ren energi til madlavning. Tallet er steget med over 15 pct. siden 2010. Derfor er Danmark sammen med Verdensbanken gået forrest for at fremme brug af ren energi og forbedrede komfurer til madlavning. Det vil ikke kun styrke kvinder og børns sundhed, men vil ofte også bidrage til at reducere arbejdsbyrden for kvinder og piger samt mindske udledninger af drivhusgasser og giftige sodpartikler.

REN ENERGI SKABER UDVIKLING

Over en halv milliard mennesker i Afrika syd for Sahara lever uden adgang til moderne energi. Adgang til ren energi er en forudsætning for fattigdomsbekæmpelse, vækst og beskæftigelse, såvel som for uddannelse, ligestilling og sundhed. Elektricitet fra vedvarende energi er godt for klimaet og er samtidig afgørende for bl.a. virksomheders produktion, soldrevne vandpumper, opladning af mobiltelefoner, eller for at børn og unge har lys til at læse lektier om aftenen. De fattigste udviklingslande skal hjælpes til at springe direkte til bæredygtige teknologier frem for at blive låst fast i fossile energisystemer som kulkraft.

548 MIO.

**MENNESKER I AFRIKA SYD FOR
SAHARA LEVER UDEN ADGANG
TIL MODERNE ENERGI**

Kilde: Tracking SDG7: The Energy Progress Report 2020. IEA, IRENA, UNSD, World Bank, WHO

**KLIMAINDSATSEN
STYRKER MENNESKE-
RETTIGHEDERNE !**

Vores klima- og miljøindsatser skal styrke menneskerettighederne og sikre, at ingen lades i stikken. Eksempelvis skal ligestilling og piger og kvinders rettigheder fremmes, når danske vandindsatser igangsættes. Det er også afgørende, at der er lokal inddragelse af borgerne i de grønne indsatser. Det gælder ikke mindst i forhold til oprindelige folk og miljøforkæmpere. Deres rolle i at beskytte og styrke biodiversiteten samt forebygge og imødegå klimaforandringerne og den menneskeskabte miljø- og naturødelæggelse er afgørende.

NATURBASEREDE LØSNINGER LØSER FLERE PROBLEMER SAMTIDIG

Naturbaserede løsninger handler om at beskytte, genoprette og bruge naturen på en bæredygtig måde for at løse udfordringer som klimaforandringer, biodiversitetsproblemer, fødevarer-sikkerhed, bekæmpe fattigdom og sikre adgang til vand. Genopretning af mangroveskov er eksempelvis med til at binde store mængder CO₂, udgør vigtige levesteder for dyr og beskytter kystområder mod oversvømmelser. Samtidig kan naturbaserede løsninger være med til at forebygge konflikt. FN anslår, at over 40 pct. af alle interne konflikter over de sidste 60 år hænger sammen med stridigheder forbundet med adgang til naturressourcer. Naturbaserede løsninger er særligt relevante for de mange fattige mennesker i udviklingslandene, som er afhængige af eksempelvis landbrug, fiskeri eller skovbrug. Derfor vil Danmark støtte internationale og danske organisationer, der går forrest med at udbrede naturbaserede løsninger.

HELE DANMARK BIDRAGER TIL GLOBAL BÆREDYGTIGHED

Danmarks samlede erfaring og kompetencer inden for grøn omstilling og bæredygtighed udgør en unik mulighed for at bidrage til at reducere globale drivhusgasudledninger og fremme grønne løsninger i udviklingslandene. Danske myndigheder har årtiers erfaring med at skabe rammerne for succesfuld grøn omstilling, og danske virksomheder og andre aktører som vidensinstitutioner er førende i at udvikle og gennemføre grønne løsninger bl.a. inden for vedvarende energi, fjernvarme, energieffektiviseringer, rent drikkevand, spildevand, effektiv landbrugs- og fødevarerproduktion og biobrændsel.

ADGANG TIL EU'S MARKEDER OG REGIONALT HANDELS- SAMARBEJDE

Danmark arbejder for at sikre udviklingslandene bedre mulighed for adgang til det europæiske marked bl.a. via EU's handelsaftaler og EU's ordning for markedsadgang for udviklingslande, herunder særligt fattige og skrøbelige lande. Det skal bidrage til at skabe vækst, beskæftigelse og fattigdomsreduktion. Et andet formål er at fremme bæredygtig udvikling og menneskerettigheder, herunder arbejdstagerrettigheder. Danmark vil fremadrettet arbejde for, at EU's handelspolitik for udviklingslandene gøres mere grøn og åben. Når det kommer til fremme af regional handel på det afrikanske kontinent, støtter Danmark bl.a. den Afrikanske Unions og FN's arbejde for at øge bæredygtig regional integration og handel.

MÅLSÆTNING 1

DANMARK SKAL

Styrke indsatsen for klimatilpasning, natur og miljø og modstandsdygtighed i de fattigste og sårbare lande.

DANMARK VIL

- Øge støtten til tilpasning over for klimaforandringer og til at skabe modstandsdygtighed lokalt, før katastrofen rammer. Indsatsen målrettes de mindst udviklede og sårbare lande og fattige mennesker.
- Tage internationalt lederskab inden for klimatilpasning og bl.a. arbejde for, at en markant større andel af de rige landes klimabestand fremover kommer til at gå til klimatilpasning med fokus på de mindst udviklede lande og de små udviklingsøstater
- Sikre ny og forbedret adgang til vand i Afrika på landet og i byer. Det omfatter drikkevand, vand til produktion og afgrøder, samt sanitet og håndtering og genanvendelse af spildevand. Myndighedssamarbejdet på vandområdet vil være ét af de centrale elementer.
- Styrke biodiversitet og fremme naturbaserede løsninger. Bl.a. gennem støtte til at beskytte, bevare og genoprette natur som skov, ferskvandssystemer, kyst- og vådområder samt til at sikre bæredygtig forvaltning og anvendelse af økosystemer.
- Støtte klimatilpasset landbrug, bæredygtige fødevarer-systemer, forebygge fødevarer-tab og madspild, fremme agro-økologiske dyrkningsmetoder samt styrke grønne værdikæder. Det skal sikre modstandsdygtighed, forbedre fødevarer-sikkerhed og skabe beskæftigelse.
- Arbejde for, at landbrugsvarer produceres bæredygtigt og sundhedsmæssigt forsvarligt i udviklingslandene. Det vil bl.a. sige uden afskovning i producentlandene, der udfordrer klima, biodiversitet og sociale forhold.
- Bidrage til at sikre klimatilpasset infrastruktur. Fokus på bl.a. vandforsyning og sanitet i hurtigt voksende byer, der er ramt af klimaforandringer.
- Fremme lokalbaseret klimatilpasning, herunder naturbaserede løsninger, der skal sikre ejerskab og inddragelse af sårbare mennesker og samfund i projektudvikling, og at de får adgang til klimafinansiering.
- Forebygge konflikt og fordrivelse ved at fremme indsatser i krydsfeltet mellem klima og sikkerhed, for eksempel gennem målrettede vandindsatser. Sammenhængen mellem klima og konflikt er klar og vil stå centralt for Danmarks kandidatur til FN's Sikkerhedsråd.
- Bidrage til at forebygge og begrænse risikoen for tab og skader, som følge af effekterne af klimaforandringerne, og hjælpe med genopbygning, hvis klimakatastrofen rammer.

MÅLSÆTNING 2

DANMARK SKAL

Tage internationalt lederskab inden for reduktioner, grøn omstilling og adgang til ren energi.

DANMARK VIL

- Sikre ren og vedvarende energi til flere mennesker i Afrika, som skal bidrage til jobskabelse, social og økonomisk udvikling. Det omfatter også rene energikilder i hjemmet, der bidrager til sundhed og ligestilling.
- Udbygge det danske SDG 7 lederskab og energisamarbejde om grøn omstilling i udviklingslandene, herunder fremme af vedvarende energi og energieffektivitet. Det gælder særligt i vækstlande med store udledninger. Myndighedssamarbejdet på energiområdet vil stå centralt i at fremme grøn omstilling og understøtte dansk klimadiplomati.
- Fremme ambitiøse nationale klimahandlingsplaner, der bringer udviklings- og vækstøkonomier fra fossile til rene energikilder, især gennem kuludfasning. Civilsamfundets vigtige fortalerrolle skal styrkes i forhold til klimahandling.
- Samtænke vedvarende energi- og reduktionsindsatser med indsatser for klimatilpasning. Det kan eksempelvis være soldrevne vandpumper i humanitære indsatser.
- Fremme reduktion af drivhusgasser i udviklingslandene ved bl.a. at beskytte, bevare og genoprette biodiversitet, skov og natur samt sikre afskovningsfri værdikæder.

MÅLSÆTNING 3

DANMARK SKAL

Øge mobilisering af finansiering og fremme grønne danske løsninger inden for klima, natur og miljø.

DANMARK VIL

- Gennemføre en grøn reform af erhvervs- og finansieringsinstrumenterne samt myndighedssamarbejdet. Det skal skabe bedre sammenhæng mellem instrumenterne, styrke partnerskabet med den private sektor og sikre et klart grønt sigte.
- Styrke og målrette myndighedssamarbejdet inden for grønne sektorer og særlige danske styrkepositioner som energi, klima, miljø, vand, fødevarer, søfart og sundhed.
- Vende de globale og nationale finansieringsstrømme fra fossile investeringer til grøn omstilling, klimatilpasning samt miljø og natur. Bl.a. ved at sikre, at danske, statsejede fonde under udviklings-samarbejdet investerer i overensstemmelse med Parisaftalen og går forrest med udfasningen af sorte, fossile investeringer.
- Fremme gunstige rammebetingelser for grønne investeringer i udviklingslandene, for eksempel gennem et innovativt og stærkere myndighedssamarbejde.
- Mobilisere klimafinansiering, i tillæg til udviklingsbistanden, fra private investorer og pensionskasser, bl.a. gennem Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU) og de multilaterale udviklingsbanker.
- Gennemføre en reform af IFU, der sikrer flere økonomisk og samfundsmæssigt bæredygtige, grønne og ansvarlige investeringer udviklingslandene, især i Afrika og de fattigste lande.
- Arbejde for, at de multilaterale udviklingsbanker bidrager til opfyldelse af målene i Parisaftalen. At de stopper investeringer i fossile brændsler, støtter landenes udfasning af fossile subsidier og samtidig investerer mere i vedvarende energi og i klimatilpasning.
- Sikre, at EU som verdens største udviklingsspiller lever op til de ambitiøse mål for udviklingssamarbejdet på klima- og miljøområdet gennem et aktivt dansk engagement i Bruxelles, danske missioner og ambassader.
- Stille krav til vores partnere – fra multilaterale til civilsamfund – om at have specifikt fokus på deres klima- og miljømæssige fodaftryk samt deres samfundsmæssige ansvar, inklusiv ligestilling. Det skal bl.a. fremme grønnere og mere bæredygtige indkøb.

MÅLSÆTNING 4

DANMARK SKAL

Sikre håb og fremtidsmuligheder gennem en grøn og socialt retfærdig økonomisk genopretning og fattigdomsorienteret udvikling.

DANMARK VIL

- Bidrage til bæredygtig og socialt retfærdig økonomisk genopretning og grøn omstilling efter corona-krisen. Fokus på at skabe håb og muligheder gennem anstændige jobs og grøn vækst, der kommer alle til gode, og trækker på dansk erhvervslivs og arbejdsmarkedsparternes styrker.
- Sikre, at satsningen på ren energi og rent vand bidrager til bedre sundhed, jobskabelse for det enkelte menneske og til bekæmpelse af fattigdom. Uddannelse, teknisk træning og faglig opkvalificering kan understøtte grøn omstilling og jobskabelse.
- Understøtte erhvervslivets engagement i arbejdet med indfrielsen af FN's verdensmål inden for bl.a. energi, vand, miljø og fødevarer og sundhed. Sikring af anstændige jobs og levevilkår i udviklingslandene skal stå centralt.
- Stille skarpt på virksomhedernes samfundsansvar inden for bæredygtige globale værdi- og leverandørkæder i udviklingslandene, jf. bl.a. FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv. Der skal i den sammenhæng arbejdes for at understøtte en reduktion af danske virksomheders klima- og miljøaftryk i udviklingslandene.
- Sikre sammenhæng mellem udviklingssamarbejdet, det økonomiske diplomati og en aktiv indsats i EU og Verdenshandelsorganisationen (WTO) for åben, fair og bæredygtig handels- og investeringspolitik. Det gælder også fremme af retfærdige internationale skatteregler gennem EU og OECD.
- Arbejde for, at særligt fattige og skrøbelige udviklingslande sikres bedre mulighed for at udnytte adgang til EU's indre marked og gradvist integreres i regional og global handel til gavn for lokal vækst og beskæftigelse samt bæredygtighed. Det gælder også fremme af regionalt samarbejde, som for eksempel den Afrikanske Union.

DYNAMISKE PARTNERSKABER I EN FORANDERLIG VERDEN

Vi vil fokusere vores indsats der, hvor vi kan gøre mere for flere, og hvor behovet er størst. Der, hvor vi bedst kan fremme retfærdighed, bæredygtighed, tryghed og robusthed og skabe lighed og håb. Og der, hvor vi har væsentlige interesser på spil.

Danmark skaber partnerskaber på tværs af private aktører og civilsamfund. Udenrigsministeriet samarbejder eksempelvis med Lego Fonden, Unicef, multilaterale fonde og civilsamfundsorganisationer for at fremme uddannelse i humanitære kriser og udviklingslande.

Foto: LEGO Fonden

Når vi engagerer os, gør vi det i udgangspunktet med et langt perspektiv. Men vi vil være klar til at tilpasse og mindske eller styrke vores engagement i takt med udviklingen og behovene. Det betyder, at dybden og karakteren af partnerskaberne i de enkelte lande er dynamisk og vil kunne ændre sig over tid. Og det betyder, at lande og partnere vil kunne falde fra, såvel som at nye kan komme til. Vi reagerer og handler i forhold til vores partnerskaber, for eksempel hvis betingelserne for et samarbejde skrider, eller hvis nye muligheder og behov opstår.

I lande med **udvidede partnerskaber** vil vi have et særligt dybt bilateralt partnerskab, hvor alle vores udviklingspolitiske værktøjer kan bringes i spil. Her vil vi være til stede med et større udviklingsprogram, hvor vi arbejder på tværs af samfundet med en række relevante aktører. Vi vil bl.a. samarbejde tæt med EU, FN og andre multilaterale partnere, der er aktive i landet. Og vi trækker på danske myndigheders store viden, på de særlige kompetencer hos vores civilsamfund og blandt danske virksomheder.

I lande med **målrettede partnerskaber** kan der være tale om et mere snævert engagement fokuseret på specifikke problemstillinger, som ligger i forlængelse af særlige danske interesser og kompetencer. Det kan for eksempel være målrettet civilsamfundsstøtte vedrørende demokrati og menneskerettigheder eller et samarbejde om innovative løsninger for at håndtere fordrivelse og irregulær migration. Eller det kan handle om at fremme den grønne dagsorden og bæredygtig udvikling i centrale vækstlande, hvor vi har gode forudsætninger for at bidrage med viden, kompetencer og erfaringer.

En række udviklingspolitiske udfordringer krydser landegrænser. Derfor har vi også et regionalt perspektiv og bringer regionale instrumenter i spil. Sammenhæng og fleksibilitet, som vi har høstet stor anerkendelse for, vil gå som en rød tråd igennem vores indsats.

DYNAMISKE LANDEPARTNERSKABER

UDVIDEDE PARTNERSKABER

Et særligt dybt bilateralt partnerskab, hvor alle vores udviklingspolitiske værktøjer kan bringes i spil

MÅLRETTEDE PARTNERSKABER

Et mere snævert engagement fokuseret på specifikke problemstillinger, som ligger i forlængelse af særlige danske interesser og kompetencer

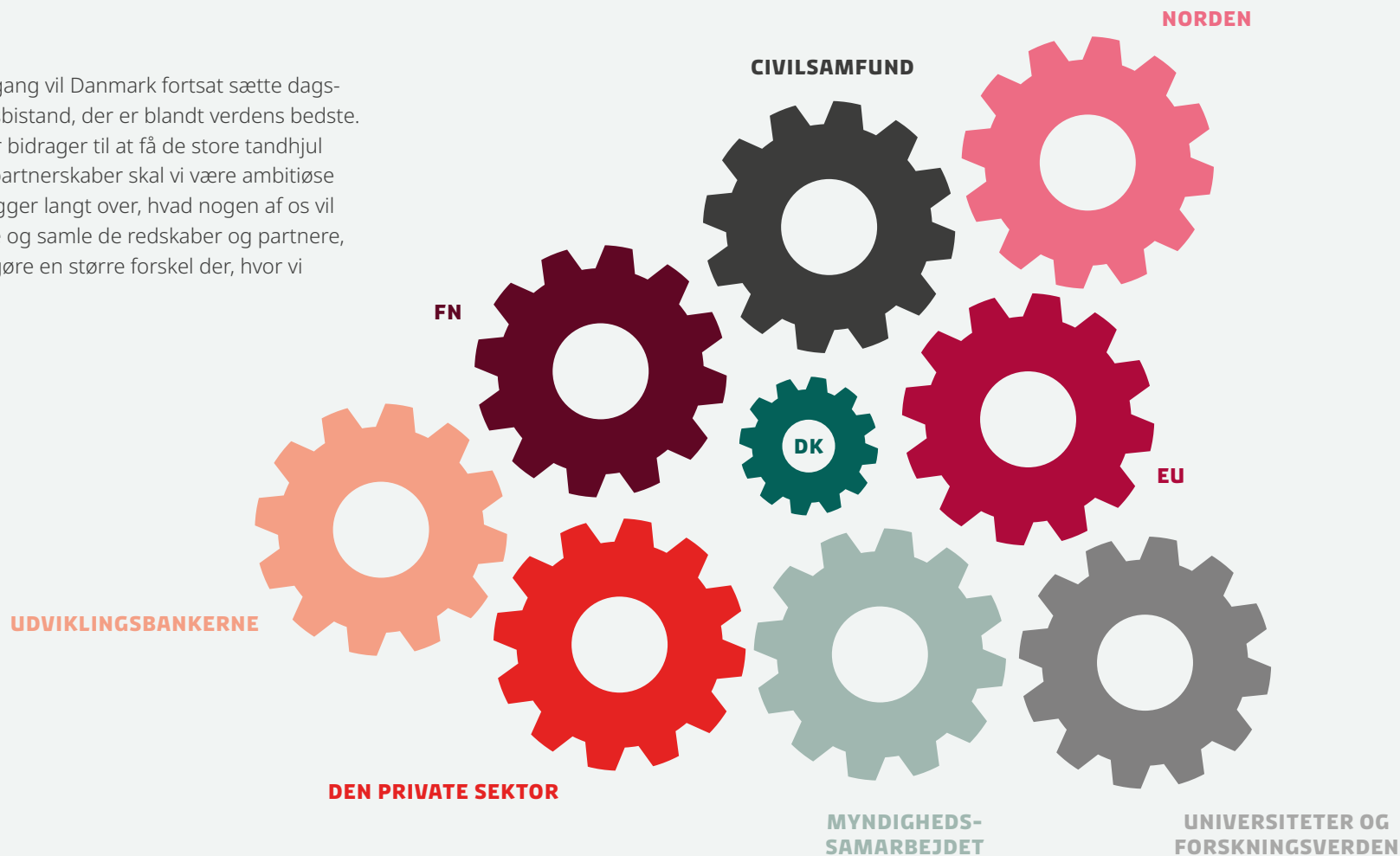
VÆRKTØJSKASSE

F.eks.:

- Strategiske landerammer, inkl. bilaterale programmer
- Multilaterale indsatser
- Myndighedssamarbejde
- Civilsamfundspartnere
- Erhvervsinstrumenter
- Freds- og Stabiliseringsfonden
- Klimapuljen
- Danske fonde
- Midler til et mere retfærdigt og humanitært asylsystem
- Humanitær bistand
- Dansk-Arabisk Partnerskabsprogram
- Det Europæiske Nabolandsprogram
- Syrien-Irak-Programmet

GENNEM PARTNERE SKABER VI RESULTATER

Med vores partnerskabstilgang vil Danmark fortsat sætte dagsordener og sikre udviklingsbistand, der er blandt verdens bedste. Vi vil være det tandhjul, der bidrager til at få de store tandhjul til at køre rundt. Gennem partnerskaber skal vi være ambitiøse og levere resultater, som ligger langt over, hvad nogen af os vil kunne alene. Vi vil fokusere og samle de redskaber og partnere, vi arbejder med, så vi kan gøre en større forskel der, hvor vi engagerer os.

CIVILSAMFUND

Et stærkt og uafhængigt civilsamfund er en grundpille i demokratiske samfund og et mål i sig selv. I Danmark repræsenterer civilsamfundet et mangfoldigt, bredt og folkeligt engagement i udviklingssamarbejdet, som vi vil understøtte. Civilsamfundet spiller en afgørende rolle i at levere viden og netværk og fremme danske værdier globalt. Det gælder bl.a. udviklingen af bæredygtige, grønne løsninger, som er nødvendige for at nå Paris-aftalen og hjælpe de mest klimaudsatte grupper i udviklingslandene. Det er også her, Danmarks særlige styrker med vores samarbejde med parlamentariske netværk og mellem arbejdsmarkedets parter udfolder sig.

Stærke lokalt forankrede civilsamfund kan stille krav, skabe forandring og tænke nyt. De skaber morgendagens ledere og udvikler fællesskaber. De er med deres rettighedsbaserede arbejde afgørende for at fremme ligestilling, piger og kvinders rettigheder, inklusion af marginaliserede grupper og inddragelse af unge. De giver stemme til sårbare, forfulgte og udsatte grupper og bidrager til at forebygge konflikter og styrke modstandskraft i nærområder. Vi vil derfor arbejde for at opbygge og styrke lokalt forankrede civilsamfundsaktører – ikke mindst gennem de danske partnere – og sikre et markant forsvar for civilsamfundets råderum i udviklingslandene.

FN

FN spiller en vigtig rolle i forhold til Danmarks udviklingspolitiske prioriteter. FN er et værdibaseret fællesskab, som står vagt om normerne og rammerne for det internationale regelbaserede samarbejde, herunder verdensmålene og menneskerettighederne. Verden står over for et stigende antal akutte og grænseoverskridende udfordringer, som kun kan løses gennem styrket internationalt samarbejde. Danmark er en af FN's største donorer. Vi yder både de afgørende kernebidrag og målretter dertil vores støtte til indsatser, som flugter med vores strategiske retning. Vi vil stille krav til og drage nytte af FN's globale tilstedeværelse, viden og løsninger og bakke aktivt op om FN's strategiske og politiske arbejde med konfliktløsning, gennemførelse af konventioner og beskyttelse af menneskerettighederne. Vi vil være med til at sætte dagsordenen og fremme danske prioriteter i forhold til bl.a. menneskerettigheder, herunder ikke mindst kvinder og pigers rettigheder, klimatilpasning og reduktion af CO2, bl.a. gennem dansk SDG 7 lederskab, forebyggelse af konflikt og skrøbelighed samt tvungen fordrivelse og irregulær migration. Danmark stiller op til FN's Sikkerhedsråd for perioden 2025-2026. Danmarks udviklingssamarbejde gennem FN giver Danmark global legitimitet og støtter FN som aktør, herunder på dagsordener, der også optager Sikkerhedsrådet, såsom konfliktforebyggelse inklusiv dets indvirkning på irregulær migration, fredsofbygning og sammenhængen mellem klimaforandringerne og sikkerhed.

EU

Vi vil gennem EU og sammen med EU's institutioner og medlemslande arbejde for at fremme fælles humanitære og udviklingspolitiske prioriteter og løfte danske mærkesager. Vi arbejder for, at EU sætter sin tyngde ind i forhold til fattigdom, ulighed, demokrati og rettigheder, klima, fordrivelse, migration, vækst og beskæftigelse. EU skal have et særligt fokus på Afrika, hvor de langsigtede udfordringer er størst. EU og medlemslandene er samlet set verdens største udviklingspolitiske aktør. EU's omfattende tilstedeværelse i udviklingslandene, den finansielle tyngde og samspillet med handels- og udenrigspolitikken skal omsættes til indflydelse på den globale udviklingsdagsorden og opfyldelse af 2030-dagsordenen. Det gør EU til en afgørende platform for at indfri danske prioriteter.

NORDEN

Norden spiller en vigtig rolle som en foregangsregion inden for bl.a. demokrati og menneskerettigheder, frie og socialt retfærdige samfund, ligestilling, klima og den grønne dagsorden og humanitær bistand. Det nordiske samarbejde og den nordiske position har potentiale til at løfte fælles dagsordener globalt. Danmark vil arbejde tæt sammen med de nordiske og andre ligesindede lande for at løfte prioriteter i fællesskab.

MYNDIGHEDSSAMARBEJDET

Myndighedssamarbejdet bringer danske myndigheders spidskompetencer effektivt og målrettet i spil i en bred vifte af lande og har vist bemærkelsesværdige resultater for forholdsvis få midler. Det er et mål at løfte myndighedssamarbejdet markant og styrke den strategiske retning. Vi skal sætte ind, der hvor vi har de stærkeste forudsætninger for at bidrage med dansk viden og teknologi, der efterspørges af både de fattige udviklingslande og vækstøkonomierne. Myndighedssamarbejdet skal fokuseres og udbygges gennem større, sammenhængende indsatser inden for det grønne område og danske styrkepositioner som klima og energi, miljø og vand, bæredygtigt landbrug og produktion af fødevarer samt søfart og sundhed. Samtidig styrkes sammenhængen til de ansvarlige ressortministerier i Danmark, privatsektoren, herunder grønne investorer og civilsamfundet. Myndighedssamarbejdet er en del af Danmarks klimadiplomati og skræddersys, så det matcher dybe, langsigtede behov hos partnerne. Det spænder fra eksempelvis strategisk sektorsamarbejde om vand i Etiopien til store energipartnerskaber i vækstøkonomier som Indien og Vietnam. Hvor det kan give særlig værdi, åbnes der op for et mere kortsigtet afgrænset samarbejde. Det er steder som eksempelvis Brasilien og Pakistan. Det helhedsorienterede samarbejde på tværs af danske myndigheder kombineret med den lokale tilstedeværelse af danske myndighedseksperter på ambassaderne er fortsat kernen i myndighedssamarbejdet.

DEN PRIVATE SEKTOR

Den private sektor skal spille en fremtrædende rolle og påtage sig et ansvar for indfrielsen af verdensmålene og Parisaftalen. Det gælder virksomheder, investorer, fonde, pensionskasser, arbejdsmarkeds- og erhvervsorganisationer. De skal bidrage med bæredygtige løsninger, viden og finansiering til verdens centrale udviklingsudfordringer, som efterspørges i udviklingslandene, ikke mindst inden for det grønne område. Danmark kan bl.a. bidrage med viden og teknologi inden for grøn omstilling og ren energi, miljø og vand, sundhed, sanitet og fødevarer. Danmark vil bidrage til at skabe offentligt-privat samarbejde og rammevilkår, der fremmer inklusiv og bæredygtig vækst og skaber ordentlige jobs i udviklingslandene. Det skal styrke udviklingslandenes eget erhvervsliv og deres evne til gennem bæredygtig vækst at skabe jobs og velstand. Der skal være fokus på lokal forankring og ejerskab.

UDVIKLINGSBANKERNE

Udviklingsbankerne er afgørende for at finansiere bæredygtig udvikling samt fremme langsigtede og sammenhængende løsninger, herunder på fordrivelsesproblematikker i skrøbelige sammenhænge. Med deres globale tilstedeværelse og langsigtede engagementer har Verdensbanken, Den Internationale Valutafond og de regionale banker stor indflydelse i udviklingslandene. Udviklingsbankernes styrke ligger især i at understøtte systemiske reformer, der styrker kapaciteten i den offentlige forvaltning og i at finansiere og fremme offentlige-private partnerskaber. De er derfor også helt centrale i den globale indsats mod fattigdom, og når det kommer til at afbøde konsekvenserne af kriser – herunder corona-pandemien. De bidrager afgørende til rammerne for ligestilling og piger og kvinders muligheder, klima- og energidagsordenen og håndteringen af fordrivelses- og migrationskriser. Danmark vil arbejde for, at udviklingsbankerne bliver grønnere. De skal udfase støtten til fossile brændsler og investere bæredygtigt.

UNIVERSITETER OG FORSKNINGSVERDEN

Partnerskaber mellem danske universiteter og forskningsverden i syd er vigtige for at generere viden og kapacitet til at skabe gode, velovervejede politikker og dermed bæredygtige resultater. Den danske forskning i sig selv bidrager også til nytænkning og innovation inden for centrale områder som sundhed og klima.

Vindmøllepark ved Lake Turkana i Kenya, der bl.a. er opført på basis af danske investeringer og dansk Vestas-teknologi. Den dækker ca. 16 pct. af Kenyas elektricitetsbehov.

Foto: IFU

FINANSIERING

Skal vi nå verdensmålene og Parisaftalen vil det kræve massive investeringer i udviklingslandene. Med Addis Ababa-aftalen om udviklingsfinansiering fra 2015 forpligtede EU-landene sig samlet til at leve op til FN's anbefaling om at nå op på at give mindst 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand frem mod 2030. Hvis alle EU-lande, der også er medlem af OECD's samarbejde om udviklingsbistand, levede op til 0,7 pct. målsætningen, ville det samlet betyde mere end 250 mia. kr. ekstra i udviklingsbistand til de fattigste lande årligt (2019-tal). Danmark vil i EU og relevante sammenhænge arbejde for, at verdens rige lande lever op til deres løfte.

Men FN's verdensmål opnås ikke med udviklingsbistand alene. Danmark vil mobilisere flere og innovative private investeringer til udviklingslandene. Det gælder både på nye vækstmarkeder og ikke mindst i de fattigste og skrøbelige lande. Mobilisering af finansiering til klimaindsatser er en særlig prioritet. Her har Investeringsfonden for udviklingslande (IFU) en central rolle – også som en motor for indfrielsen af verdensmålene. Nye offentlig-private partnerskaber og innovative instrumenter skal i spil.

Uden massive investeringer når vi ikke verdensmålene og Parisaftalen. På billedet ses en bonde, der høster som del af et projekt i ørkenen i Niger.

Foto: Danida

250 MIA.

KR. EKSTRA I UDVIKLINGSTAND TIL DE FATTIGSTE LANDE ÅRLIGT HVIS ALLE EU-LANDE LEVEDE OP TIL 0,7 PCT. MÅLSÆTNINGEN

UDENRIGSMINISTERIET / DANIDA

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K

Tel +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33

um@um.dk
www.um.dk

Design: Kontrapunkt

Forside foto: Søren Bidstrup,
Ritzau Scanpix

Juni 2021

ISBN 978-87-93760-63-9 (trykt version)
ISBN 978-87-93760-66-0 (digital version)

Læs mere og find strategien på
www.um.dk/da/danida

#dkaid

UDENRIGSMINISTERIET DANIDA

Danmarks udviklingspolitiske strategi skal bidrage til en mere tryk og bæredygtig verden. Gennem strategien – Fælles om Verden - vil vi arbejde for robuste og retfærdige samfund, der bekæmper fattigdom og ulighed. Samfund, der skaber fremtidsmuligheder for det enkelte menneske. Samfund, som mennesker ønsker at leve i – og ikke rejse fra. Med strategien går vi forrest i kampen mod klimaforandringerne og for en klode i balance. Vi har en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling, og vi gør en særlig indsats for ligestilling og piger og kvinders rettigheder. Og vi sætter ind over for de grundlæggende årsager til nød, konflikt og skrøbelighed, der driver mennesker på flugt og leder til irregulær migration.

Vi vil med udviklingssamarbejdet, gennem vores partnerskaber og med danskernes engagement skabe mere håb og flere muligheder i verdens skrøbeligste og fattigste lande. Vi vil hjælpe flere bedre. Vi er fælles om verden.

Fælles om Verden er baseret på en bred politisk aftale mellem Regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet og Kristendemokraterne. Aftalen er forhandlet på plads i foråret 2021, og strategien er i udgangspunktet gældende indtil juli 2025. Forud for de politiske drøftelser fandt der en omfattende skriftlig høringsproces sted, hvor civilsamfundet, den private sektor, danskere, interesseorganisationer, forskere m.fl. bidrog med næsten 100 høringssvar. Der blev også afholdt en række åbne dialogarrangementer om Danmarks udviklingssamarbejde. En aftaletekst beskriver rammerne for den politiske aftale. Her fremgår det blandt andet, at der årligt vil blive afgivet en redegørelse til Folketinget om udviklingen i Danmarks udviklingssamarbejde, som vil blive efterfulgt af en debat i Folketingssalen.

